

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj, ob ponedeljkih ob 8 dopoldne.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Stefan Godina. Lastnik konsorcijski list „Edinost“. — Tisk tiskarne „Edinosti“, vpisane zadrage z omejenim preostvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.
Naročnina znaša: Za celo leto K 24—
za pol leta „ 12—
za tri mesece „ 6—
za nedeljsko izdajo za celo leto 520
za pol leta 260

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinosti“ za Primorsko

„v edinosti je moč!“

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone. Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vin. Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov mm po 20 vin. Oglasi v tekstu lista do pet vrst K 5— vsaka nadaljna vrsta 2—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev. Oglase sprejema inšertni oddelek „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačilo se izključno le upravi „Edinosti“. — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšertni oddelek se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštneinšertni račun št. 841.652.

Cesarjeva bolezen.

Cesarju je malo slabše.

DUNAJ 16. (Izv.) Neugodno vreme zadnjih dni je na cesarjevo zdravstveno stanje vplivalo precej slabo. Cesar je ponoči močno kašljal, zdravljenje katarja napreduje jako počasi. Običajni opoldanski izprehod je danes odpadel in tudi sprejemi so bili omejeni le na najnujnejše zadeve.

Jutranje sporočilo.

DUNAJ 16. (Kor.) O cesarjevem zdravstvenem stanju poroča „Korrespondenz Wilhelm“, da je noč od časa do časa motil kašelj, da je katar enak in da je splošno počutje zadovoljivo.

Večerno sporočilo.

DUNAJ 16. (Kor.) Od večerj na danes se ni pokazala pri cesarju nobena omejena vredna izprememba. Dr. Kerz, prof. dr. Artner. Cesar je sprejel tudi danes običajne posete.

Ogrska delegacija.

Finančni odsek.

BUDIMPEŠTA 16. (Kor.) V današnji seji je bil sprejet proračun skupnega najvišjega računskega dvora. Nato je bila sprejeta resolucija, da naj se namesto na prostih mestih rač. dvora Ogri, dokler ni rešeno vprašanje paritete. Pri obravnavi glede proračuna skupnega finančnega ministrstva je predlagal del. Issekuz, da naj bi se prenesto skupno finančno ministrstvo v Budimpešto in sicer že zaradi tega, ker upravlja to ministrstvo tudi finance Bosne in Hercegovine. Finančni minister Bilinski je izjavil tozadevno, da nima vlada nič proti temu, če bi se preselila residenca enega skupnega ministrstva v Budimpešto. Pozitivni odgovor finančnega ministra pa je odvisen od sporazuma obeh strank. Tozadevna pogajanja pa bi morala uvesti ogrska vlada. Končno je bila sprejeta resolucija, ki smatra zahtevo, da se prenesto skupno finančno ministrstvo v Budimpešto ne samo za upravičeno, marveč za nujno potrebno. Nato je bila seja zaključena.

Po pruskem procesu.

Ničnostna pritožba. — Šviha zbolel.

PRAGA 16. (Izv.) Dr. Bouček je prijavil proti večerjanih razsodbi ničnostno pritožbo. Ob 1 ponoči je dobil dr. Bouček od mestnika kneza Thuna obvestilo, da je notranji minister baron Heinold zopet odklonil njegovo prošnjo, naj bi dovolil zaslišanje onih policijskih funkcionarjev, ki so prizadeti v aferi Šviha. Večerj ponoči so se razširile vesti, da je skušal Šviha po proglasitvi oprostilne razsodbe izvršiti samomor, kar pa se je izkazalo za neresnično. Pač pa je dr. Šviha vsled silnega razburjenja zopet nevarno zbolel in namerava, ko se mu zdravje zboljša, oditi na jug. Kakor se v informiranih krogih zatrjuje, je prijavil dr. Bouček ničnostno pritožbo samo formalno in je najbrže ne vloži, ker je vsled soglasnega pravoreka protinikov direktno izključeno, da bi bilo mogoče ovreči razsodbo. Tudi napovedana tožba proti gospej Woldanovi najbrže izostane, ker bi Šviha vnovič pogorel. Šviha se namerava baje za vedno izseliti iz Avstrije.

Afera Mangro.

BUDIMPEŠTA 16. (Izv.) Afera državnega poslanca Mangra je vzbudila na Ogrskem velikomasko razburjenje. Listi dolže ogrske Romune, da so oni aranžirali napad in v to svrhu zavratno nalašč izvalili Mangra v Bukarešči. Vsi listi zahtevajo, da mora dati romunska vlada ogrski vladi popolno zadoščenje. Kakor se v političnih krogih zatrjuje, je avstrijski poslanec v Bukarešči, grof Czernin, že interveniral tozadevno pri romunski vladi. Baje pride Czernin prihodnji teden v Budimpešto, da poroča osebnost Tiszi in Berchtoldu o dogodku. Ogrska vladna stranka namerava spraviti vso afero prihodnji teden pred plenim delegacije.

ALBANIJA.

Pogajanja z Epiroti potekajo ugodno.

DUNAJ 16. (Izv.) V tukajšnjih diplomatskih krogih izjavljajo, da potekajo pogajanja med mednarodno kontrolno komisijo in epirotskimi delegati na otoku Kr'u jako ugodno in stoje tik pred zadovoljivim zaključkom. Že v najbližnjih dneh je pričakovati definitivne rešitve epirotskega vprašanja. Sporazum je dosežen že v vseh važnejših vprašanjih, treba je rešiti le še nekatere podrobnosti.

RIM 16. (Kor.) Ministrski predsednik albanski Turhan paša je opravil svoje posle pri italijanskem zunanjem ministrstvu in je odpotoval danes na Dunaj, da se posvetoje tam še z avstrijskim zunanjim ministrom Berchtoldom. Kaj naj ukretna knez Viljem in albanska vlada v Albaniji. Uznemirjen Turhanovega poseta v Rimu še ni znan. Uspeh njegovega potovanja v Rim in na Dunaj bo oficijelno razglašeno šele po dveh dni konferenci. Gre največ za epirotsko vprašanje. Turhan paša je dobil baje že med vožnjo

v Rim naročilo od albanske vlade, da je ta razveljavila pivotni sklep, da popolnoma odkloni zahteve Epirotov in da je pripravljena ugoditi nekatere točke.

Vojna v Mehiki.

Položaj Huerte obupen.

Vstaši prodirajo proti Mehiki. Združene države groze z vojno.

NEW-YORK 16. (Izv.) Položaj mehičanskega predsednika, generala Huerte, je postal sedaj že naravnost obupen. Njegova moč se sedaj po padcu Tampica razteza le še na mesto Mehiko, ki pa je v veliki nevarnosti. A tudi tu se že majoje Huerti tla. Od jutra se bližajo mestu vstaške čete generala Zapate, od severa pa generala Carranza. V vladni armadi je nastala radi tega velika panika in različne vesti govore o velikih uporih. Veliko število vladnih čet je že dezertiralo in se pridružilo južni vstaški armadi.

WASHINGTON 16. (Izv.) Mirovna konferenca v Niagari je zopet odgojena. Kakor se zatrjuje v poučenih krogih, je dala temu povod afera ameriškega konzula Selismanna. Washingtonska vlada je že v obliki ultimata zahtevala od Huerte takojšnjo pojasnila in garancije, da bo konzul takoj izpuščen. Za slučaj, če ne bi Huerta pristal na to, groze Združene države z napovedjo vojne. Snoči se je vršila v Washingtonu dolga seja ministrskega sveta, ki se je pečal z eventualnostjo napovedi vojne. Ministrski svet je sklenil, da se mobilizira nadaljnjih 32.000 mož in odpošlje v Veracruz, da prično za slučaj, če bi Huerta odklonil zahtevo glede izpustitve konzula Selismanna, takoj prodirati proti generalu Maasu, ki je še vedno utaborjen na višinah pred Veracruzom. Ministrski tajnik Bryan je tudi že stopil v pogajanja s Carranzo glede skupnega postopanja.

LONDON 16. (Kor.) Daily Telegraph poroča iz Veracruz, da so se čete Huerte uprle in da so vojaki postrelili celo nekaj častnikov, ki se niso hoteli pridružiti upornikom. Po kratkem boju z Huerti zvestimi četami so prešli vstaši k generalu Zapati, ki je oddaljen le še kakih 18 km od mesta. Njegove prednje čete so že v boju z zveznimi četami, ki branijo mesto Mehiko. Huerta je silno ogrožen in je v nevarnosti, da ga umore, če ne bo v kratkem pobegnul. V mestu Mehiki je prebivalstvo silno razburjeno in se je popolnoma uprlo Huerti.

Zavzetje Tupama.

VERACRUZ 16. (Kor.) Konstitucionalisti so zavzeli že v četrtek Tupamo. Vstaši so 500 mož broječo garnizijo vjeli. Zvezne čete, ki so stale pred mestom v varstvo mesta, so pobegnile v bližnje gorovje. V istem času so zavzeli vstaši Monclover, ki je zadnje mesto, katero so imele zvezne čete ob železnici.

Zapata pred Mehiko.

LONDON 16. (Kor.) „Daily Chronicle“ poroča, da stoji general vstaje Zapata že tik pred mestom Mehiko. Zapata ima pri Topileji 5000 mož, ki tvorijo predstražo njegove armade, ki je na poti proti Mehiki.

Novi gališki deželni maršal.

DUNAJ 16. (Kor.) Cesar je imenoval deželnega poslanca Stanislava vit. Niezbittowskega za deželnega maršala v kraljevini Gališki in mu podelil čast tajnega svetnika.

Kongres češke agrarne stranke.

PRAGA 16. (Izv.) Danes se je pričelo letno zborovanje češke agrarne stranke in se je pričela najprej razprava o političnem položaju. Po referatu poslanca Viškovskega je bila sprejeta resolucija, ki odobrava obstrukcijo agrarne stranke v državnem zboru in tudi njeno postopanje v deželnem zboru. V resoluciji se izraža dalje tudi obžalovanje, da so se sprava pogajanja že ponovno onesrečila in zvrčala vsa krivda na Nemce.

Odstop Bethmanna Hollwega?

BEROLIN 16. (Kor.) Tukajšnji uradni listi zanikajo vest, da bo državni kancelar Bethmann Hollweg zaradi smrti svoje soproge odstopil. Pač pa dobi Bethmann Hollweg daljši dopust in bo vodil začasno njegove posle državni tajnik Jagow. Neoficijelni listi vstrajajo vključ temu pri svoji trditvi.

Grški generalni konzul v Trstu.

ATENE 16. (Kor.) Za grškega generalnega konzula v Trstu je imenovan sekijski šef zunanjega ministrstva Athanasiadis.

Danski kralj v Parizu.

PARIZ 16. (Kor.) Danski kralj in kraljica sta dospela danes ob 3 pop. v Pariz. Izstopila sta na kolodvoru Bois de Boulogne, kjer so jih sprejeli predsednik Poincaré s soprogo, predsednik senata in zbornice, več ministrov in zastopniki raznih vojaških in civilnih oblasti. Pred kolodvorom je pričakovala odlična gostja častna stotinja z vojaško godbo, ki je igrala pri sprejemu dansko himno in marselezo. Številno občinstvo je navdušeno pozdravljalo danske goste.

Odlikovanja ruskega carja.

CARIGRAD 16. (Kor.) Ruski car je odlikoval vodjo turške posebne misije v Livadiji Talaat bega z velikim križcem Aleksandrovega Nevskega reda, izzet pašo z velikim križcem belega orlovskega reda in ostale člane z različnimi ruskimi odlikovanji.

Ruska duma.

PETROGRAD 16. (Kor.) Duma je sprejela po daljši debati glede zunanjega konfliktu Rusije in nevarnosti od vzhoda in zahoda, posebno od strani Nemčije budget notranjega ministrstva. Obenem so izjavili poslanci, da je duma za to, da žrtvuje Rusija vse kar je treba, da prepreči že v naprej vsako nevarnost vpadu v Rusijo. Ruske finance so izborne in ruska vojna uprava se lahko zanaša na simpatije vseh poslancev v vprašanjih, ki se tičejo ruskih zunanje in notranje političnih vprašanj.

Grško-turški spor.

CARIGRAD 16. (Kor.) Tanin priobčuje govor grškega kralja glede grško-turškega spora in izraža zadovoljstvo nad njegovimi miroljubnimi in simpatičnimi izrazi. Posebno z zadovoljstvom govori list o dobrem mnenju grškega kralja glede vprašanja Egejskih otokov in trškega vprašanja. List priporoča turški vladi, da naj se ne prehití z pogajanj, kajti s tem da Turčija počaka s pogajanj, ne bo prav nič izgubila.

Nov vojaški zakon na Turškem.

CARIGRAD 16. (Kor.) Uradni list priobčuje nov vojaški zakon, ki bo stopil v veljavo takoj, ko ga odobri še parlament. Do takrat velja zakon kot provizorij. Glasom tega zakona je potrjen vojaški dolžnost vsak Mohamedanec, ki je dopolnil 18 let. Vendar pa se vpokličejo mladeniči stari 19 in 20 let le v slučaju nevarnosti vojne. Vojška obveznost traja pri vojski na suhem 25 let, pri mornarici pa 17 let. Aktivna služba je določena na dve leti. Učitelji, profesorji in dijaki zadnjih dveh razredov višjih srednjih šol služijo aktivno samo eno leto. Rodbine k vojakom vpoklicanih rodbinskih očetov dobe za čas vojaške službe gospodarja primerne podpore.

Turška nasilstva v Traciji.

SOLUN 16. (Kor.) „Agence d'Athènes“ poroča: Vključ ponovnim obljubam Turčije traja še vedno izseljevanje Grkov iz Tracije. Tisoči ubežnikov, ki so bili pregnani iz svojih hiš in oropani svojega imetja, prihajajo semkam. Kar pripovedujejo Grki o nasilstvih, ki so jih morali pretrpeti v Traciji je pretresujoče.

Macedonski novinci ustreljeni?

SOFIJA 15. (Kor.) Bolgarska brzojavna agencija poroča: Z ozirom na veliko razburjenje, ki so ga povzročili krvavi dogodki v Ristovcu in Kragujevcu, kjer je bilo ustreljenih več Macedoncev, ker niso kot srbski novinci hoteli prisesti, odpotuje demokratični poslanec Naumov, ki je v tej zadevi vložil v sobranju interpelacijo, v Belgrad, da dobi tamkaj dovoljenje, da osebno preišče te dogodke.

Mornarska stavka v Barceloni.

BARCELONA 15. (Kor.) Kapitani, častniki strojniki in moštvo tukajšnjih trgovskih ladij so na priziv ladijskih lastnikov, naj nemudoma zopet začno s službo, ali pa jo popolnoma zapuste, sklenili storiti poslednje.

Obsojena vohunka.

LIPSKO 16. (Kor.) Državno sodišče je obsodilo 26letno kontoristino Rozo Langstein zaradi poizkušene izdaje vojaških tajnosti na dve leti in šest mesecev ječe, v izgubo časti za dobo 5 let in v policijsko nadzorstvo.

Dragocena lekcija.

Ko je „Piccolo“ v svojem sobotnem izdaju — torej na predvečer shoda — gledališču Politeama minole nedelje — priobčil neko izjavo, v kateri je dal razumeti, da ne odobruje prireditve tega shoda, smo bili trpni. Nismo si mogli tolažiti tega rahlega ukora na adresu prirediteljev shoda. Potem pa smo se naglani k mnenju, da je to le hinavska finta, proračunjena za slučaj, da bi omenjeni shod provzročil kakšno huje izgrede po tržaških ulicah in da bi mogel potem „Piccolo“ posnemati starodavnega svetopisemnega Pilata ter umivati svoje in svoje stranke roke v vodi nedolžnosti. V tem domnevanju nas je še bolj podkrepilo dejstvo, da sta na istem shodu v gledališču Rossetti, ki ga je „Piccolo“ nekako odklanjal, spuščala dva nameščenca istega „Piccola“ besedne rakete, ki so pripovedovale, kako tržaški italijanski — mučeniki hrepenče upirajo svoje oči tja čez preko morja in pričakujejo in upajo . . . boljših dni! Mislili smo si pač, da je tu „Piccolo“ zopet igral eno svojih znanih komedij dvojilnosti: da je eno svečo prižgal razsodnosti, ki se ravna po tistem znanem pravilu, da je previdnost mati modrosti in pa boljši del junaštva; drugo pa v nedeljo — da se izogne zameri na drugo stran — s tem, da je svoje ljudi poslal na shod, da je torej v soboto preklinjal, v nedeljo pa

endar blagoslovil in utrljal zatirane Italijane v veri — na bolje dni!

Danes pa se nam dozdeva, da moramo že korigirati svoje mnenje, v kolikor smo domnevali pri „Piccolo“ lastne pameti in razsodnosti. Danes se nagibljamo k mnenju, da je za sobotno posvarilo v laškem glasilu prišla inspiracija od kje druge, kjer se jim je vzbudila slutnja, da je igra, ki jo uprizarjajo sedaj tržaški Italijani, vendar malo prefrivolna, predzna in zikančna in da bi mogla postati nevarna za njih, ki preočito stezajo roki tja čez . . . !

Opore so dobile te naše kombinacije v večeršnjem sporočilu z Dunaja, da je italijanska vlada, ki je že na protivstrijskih demonstracijah po Italiji tu pa tam precej ostro nastopila proti demonstrantom, sedaj trdo prišla tudi nekatere javne funkcionarje, ker niso znali ali niso hoteli preprečiti tistih grdih demonstracij, zlasti proti sedežu avstrijskih diplomatskih zastopstev po Italiji. Teže tega dogodka pa ne vidimo mi toliko v dejstvu, da se je italijanska vlada odločila v kaznovanje nekaterih svojih funkcionarjev, kolikor v dejstvu, da se je to zgodilo na pritisk avstrijske vlade! Saj vemo, kako se v mednarodnih odnosih često dogaja, da so taka kaznovanja le izhod iz hipne zadrege, ko si vlade izbirajo po par svojih funkcionarjev, ki naj so — krivi ali ne krivi — jagnje božje, ki naj vzame na se grehe, ne sicer sveta, pač pa tiste vlade, ki je jagnje nemilo prišla za vrat, ki pa potem že pazi, da dotičnik ne pade na trdo in da ga ne boli. Tako je srečno rešena forma — korektnosti. In menda se ne motimo zelo, če menimo, da tudi italijanska vlada ni preveč huda na tiste prefekte, ki jih sedaj odstavljajo radi protivstrijskih demonstracij. Gotovo jej ne gre prav od srca!

Težje dogodka vidimo mi — kakor rečeno — v dejstvu, da je avstrijska diplomacija — kakor se zdi — vendar enkrat malo energičneje nastopila in povedala koleginji v Rimu, da v spoštovanju oziroma v zavezništvo mora vladati reciprocieta, da si obvez, ki jih nalaga zavezništvo, ne sme tolažiti tako, da Avstrija ne sme niti v svojih deželah ukreniti ničesar, kar bi moglo razburiti dijakke kakoga vseučilišča v Italiji, ali morda celo kakoga italijanske — kadete, dočim naj bo njim v Italiji na svobodo, da delajo, kar hočejo, da lahko insultirajo avstrijske nade in prireajo zaveznic in nje dinastijske sovražne demonstracije! Posebno pa si hočemo zapomniti dejstvo, da je imel nastop Dunaja to pot vspeh: da je italijanska vlada — hočeš nočeš — morala nastopiti proti razsajajočemu »javnemu mnenju« po Italiji, tistem javnemu mnenju, na katero se je doslej vedno sklicevala in pred katerim so imeli doslej tudi na Dunaju tak neznanski respekt. Ta vspeh dunajskega nastopa prinaša dragoceno pouka, da naša država more biti močna tudi proti razvijalnemu elementu po Italiji, ako le — hoče! Zato pa naj nam ne bo več prihajala naša vlada, opravičevati dušenje svojih lastnih državljanih z izgovorom na »više oziro«, naj ne bo več svoje sramotne politike na našem jugu opravičevala z javnim mnenjem po Italiji . . . naj ne bo več dopuščala, da bi se radi tega preteznega javnega mnenja po Italiji smela italijanska vlada vmešavati v notranje stvari naše države, in da bi si celo hotela konstruirati neko pravico do zahteve, naj bi se naša notranja politika uravnila po diktatih iz Rima!! Zaveznic — dobro. Ali le od države do države. Vsaka preseganja preko meje pa so naši merodajni činitelji dolžni odklanjati najenergичneje: iz ozirov na suvereno državo od ugleda države, in radi dolžne pravčnosti do svojih lastnih narodov! In sedanjí eksempl priča, da more to, ako le hoče. To lekcijo sta dobili italijanska in avstrijska vlada.

S samotnega brega.

Politična pisma iz Anglije.

Drugo pismo.

Rim in Slovenec.

Naše oči se obračajo do nasprotne mogočne stranke na Slovenskem. Njena genis nam je znana.

Papež se je polastil ideje poganškega Rima.

Najprej je sledil oklic Brezmadežnega Spočetja, potem oni o nezmotljivosti rimsko škofa in papeža. Hudi so bili protesti zbranega koncila, naš Juraj Strossmayer se je boril z uprav ciceronsko krasoto in globoko prepričevalnostjo proti taki novi dogmi. — Toda rimski kurija je nadvladala vse njegove dokaze z jakostjo tistega argumenta, s katerim se da naposled ovreči vsak dokaz: z jakostjo svojega glasu. In ko je padel Rim v posvetne roke, ko je bila cerkev proglašena s kraljevskega prestola, se je vrgla o objem demokraciji, zasledujoč samo en cilj, tradicijo starega poganškega sveta: klanjaj se Rimu veš omikani svet in povečuj moč in slavo vatičanske teokracije! V moderni Evropi naj

oživi nov Tibet in ob Tiberi naj bo njegov Dalaj Lama!

Mladi slovenski teologi so prinesli iz rimskih konviktov ta duh tudi med nas. Slovenski škof ni hotel pobijati pesnika-duhovnika z estetičnega ali filozofskega stališča (kar je sam izrecno izjavil), ampak pobijal ga je z novega vidika, ki je bil doslej pri nas neznan, nekonkretiziran: s katoliškega stališča.

Tako se je zgodilo, da nismo imeli samo katoliške vere in katoliške cerkve, ampak dobili smo s katoliško estetiko, s katoliško filozofijo, s katoliško literaturo tudi katoliško politično prepričanje. Huda nekonsekvenca je bila sicer vsebovana v tem: ni se še posušilo črnilo, s katerim je zapisal škof Mahnič, da je narodnostno vprašanje poganška institucija, — že so ustanovili slovenski duhovniki katoliško narodno stranko. S tem je bilo obenem dokazano, da je mogoče kak narod tudi dvakrat pokatoliceniti.

Metamorfoza cerkve.

Posledice modernega kapitalizma so ga nile nekatere može tako, da so jim posvetili vse svoje najboljšje moči, ki jih more žrtvovati mož v prid splošni stvari: svoje znanje, zdravje, ugled, imetje. Kakor je odgovarjalo njih duševni smeri, v kateri so vzrastli, njih poklicu, sposobnosti, srcu, včasih tudi njih pozitivnim namenom — tako so stopili ti teoretiki vsak v različno smer. Eni so hoteli rešiti socialno vprašanje potem radikalizma gospodarske revolucije, drugi so propovedovali pot sprave in miru. Krščanska ljubezen do bližnjega, izpolnitev Kristove zapovedi je edina pot, ki vodi iz tuge in žalosti, iz pomanjkanja in zatiranja v zadovoljstvo in srečo vsega človeštva, ne pa komunizem in podobni problemi, ki so jih propagirali Robert Owen in ki pomenjajo samo skok v pogubno temo, iz katere ne vodi nobena pot nazaj — tako so učili mladi teologi na Angleskem in Francoskem že v prvi polovici minuloga stoletja.

Nekatere, morda najnesposobnejše med njimi, je potegnila vsakdanja resnica naprej in potem so prihajali tudi oni do radikalnejših konsekvenc. V opijevem jeziku in s svetopisemskim stilom svojih spisov je propagiral Félicité de Lamennais na Francoskem združitev cerkve s siromaki, da podero na ta način gospodstvo bogatinov, ali papež sam je zagromel nadenj vsled pritiska ostale duhovščine in žnjo združenih bogatinov. Kot katoliški duhovnik se je naposled Lamennais udal, preklikal absolutno in vse, kar je doslej učil — »Ego, infra scriptis, doctrinam Encyclicis Summi Pontificis Gregorii XVI. litteris traditam me unice et absolute sequi confirmo, nihique ab illa alienum me aut scripturum esse aut probaturum« — toda po par mesecih se je iznova izravnal, zavrgel ta preklík in ostal pri svojem izpovedovanju do smrti.

Polagoma se je cerkev vendarle sprijaznila s podobnimi mislimi, nova naziranja so zinogovala nad starimi.

Odsev te metamorfoze smo doživeli tudi na Slovenskem in celo v tem smislu, da so potisnila socialna vprašanja politična dalje v ozadje, dočim je metamorfoza nemškega liberalizma v nacionalno-političnem smislu po edinstvu vsega naroda ostala pri nas brez odseva. Ena stranka je šla s časom naprej, druga je ostala tam, kjer se je rodila.

Dr. Susteršič in dr. Krek.

Katoliško-narodna stranka, ki jo je vodil izprva le g. dr. Ivan Susteršič, ki se z ekonomskimi in socialnimi teorijami ni nikolu prav resno pečal, se je preporodila, ko je dobil del njenega vodstva v roke g. dr. Janez Evangelist Krek. Spreten diplomat in politik ter interpret vseh aktualnih socialnih in gospodarskih vprašanj v smislu gore označenega krščanskega socializma sta se združila, stranka je zadobila novo perje — imenuje se odslej S. L. S. — in kar je še več vredno: nove peruti in potem je zinogovala na vsej črti.

Eden prvih mož bogate stranke živi v skromnosti in ponižnosti, kakor zadnji rekut; okoli ministrov ima opraviti, pa hoji v oguljeni suknji in ponošenih škornjih, v mislih imamo dr. a. Janeza Evangelista Kreka. Po prvem diletanškem nastopu 90-tih let se je zabil v študij in se potem iznova oglašil. Prej se ni vedelo, ali je Bonald in Maistre, ali Lamennais ali Saint-Simon. Ali naj ga prištevamo pripadnikom novega ultramontanizma, ali konsekvencnega katolicizma, ali prenovljenega krščanstva (in se včasih še danes ne ve: enkrat govori za ločitev cerkve od države, potem preklükje), — v tem času je svojo pot močno konkretiziral in morda ni še dospel do svojega zadnjega načrta. — Kam dovaja človeka talent in vztrajnost v študiju, se v naprej težko doznaje. Mnogo mladih ljudi, moji kolegi visokih šol — kar vem iz lastne izkušnje — verujejo vanj bolj, nego v svojega lastnega patrona. Ni čuda, če duhoviti, problematični mož v najlepših letih življenja omamlja svoje mlade prijatelje! Bistrost in hudo-mušnost njegovega jezika, prisrčnost njegovega obnašanja, pomanjkanje vsake do-

mišljavosti — tudi nasprotniku je prijetno občevati s takim človekom!

Dr. Šusteršičev talent ni znanosti udan, morda niso njegove duševne zmožnosti dovolj globoke in dovolj bogate; zanj je merodajna le volja. Toda ima v sebi izreden dar političnega voditelja, ki ve dobro že desetletja, kaj hoče. Nekoliko grob v besedi, ali drugače obdarovan z vsemi tistimi dobrimi in slabimi lastnostmi, o katerih čitamo le pri državnikih. Zgrešeno je, če ga cenimo po njegovih predlogih ali njegovih govorih (spisal doslej še ničesar ni), ampak prav ga moremo soditi samo po sili, s katero je znal uveljaviti svojo osebnost in svoje mesto v stranki, s katero ima drugače morda malo ali celo nič skupnega, tako kakor je stopil tudi Bismarck k tisti stranki, ki jo je smatral za sposobno, da pomore njegovim političnim ciljem do zmage. Nemški korno društvo v Göttingenu ga je črtalo iz liste svojih »Alte Herren« ter se je njih bivši član združil s konservativno strmo! Moč dela in življenja ne vodijo toliko principi in ideali, kolikor vprašanje smotnosti. Koncentrirati zna vso svojo energijo na eno stvar in kdor more ujediniti vso notranjost na eno točko, pridobiva s tem tudi druge za svoje namene. V malenkostne žurnalistske polemike se dr. Šusteršič ni spuščal. Njegov generalni štab je izbiran in zato njegova vojska vedno parat.

S. L. S.

V vsaki novi armadi se odpira najlepša priložnost za kariere mladih ljudi, kar potrjujejo izjavi. Prostat v taki stranki nosi maršalovo palico dejanski v telečnjaku. Kako to, da se odvrčamo tudi od tu, da ne najdemo tega, kar iščemo, kar smo morda pričakovali, želeli?

Jasno je kakor beli dan (za vse tiste, ki niso slepi, ali se tako delajo), da nas ravno tako ne vodi nobeno osebno kakor nobeno versko nasprotstvo, kar igra doslej v našem javnem življenju tako važno vlogo, ampak dve stvari ste, ki nas silite, da gremo sami za-se in rajši pod nobeno kakor pod tako streho: neodkritostnost, v tej stranki in njeni politični program!

Na eni strani propaguje najrajši demokratizem, ne upa se pa izjavljati iz tega tistih konsekvenc, ki morajo veljati za vse, torej tudi za njene nasprotnike, t. j. svobode misli in dostojne besede. Nam ne zadostuje, če poedina glava v stranki zna spoštovati tudi prepričanje, ampak zahtevamo spoštovanje za tuje delo in njegove rezultate kot princip stranke. Našemu deklarativnemu čutu se upira vsak terorizem, torej tudi tak, brez katerega si stranka gotovih ciljev ne upa doseči.

Nismo načelni nasprotniki in ne mislimo o duhovščini tako, kakor Viljem II., ki jo je zapodil domov, češ, da o politiki ničesar ne uneje; ampak kot državljani nimamo samo pravice, ampak tudi dolžnost, da se brigajo za javne stvari; toda na političnem shodu, na katerem je dovoljen vsak ugovor, razgovor in protidokaz in ne na cerkveni leci, kjer zadene vsakega ječa, če se je drznil popravljati govornikove trditve. Kako odgovarja demokratizmu te stranke, če zahteva za svoje duhovniške politične privilegije pred učitelstvom in vseni tistimi, ki ji ne morejo slediti politično?!

Neodkritostnost vidimo v njenih očeh, kadar se postavlja na branik vere. Ne zato, ker je dejal najkonservativnejši katoliški državnik, oče svete aliance, knez Metternich, o »Verteidigung des Glaubens, der sich so wunderbar allein verteidigt und oft so armselig verteidigt wird (Nachgelassene Papiere Bd. VIII); ne zato, ker mi sami verujemo ali priznavamo vero kot socialen, kulturni pojav, proti kateremu se je naravnost nesmiselno boriti; ampak, ker je evidentno, da tistih čustev, iz katerih izhaja misel in človeška potreba po veri, nobena stvar ne more bolj žaliti ne demoralizirati, nego kaka hrupna hrumba z nečistimi sredstvi. In prepričani smo, da vse to glavni krivci ravno tako dobro vedo, kakor mi. To pa se pravi, da izkoriščajo namišljeni boj za vero v strankarske namene. Politika in vera sta si ravno tako daleč narazen, kakor severni pol od južnega, eno je institucija kulturne življenja, drugo je pojav človeške civilizacije — ali to vedo voditelji stranke boljše in so vedeli prej od mene.

Dnevne vesti.

Ciril - Metodov dan državnih praznik v Srbiji. V skladu pobude od strani srbskega mitropolita Demetrija bodo odslej v Srbiji praznovali Ciril-Methodov dan kakor državni praznik. Vlada je že pritrčila temu predlogu. V to je določen dan 11. majnika st. st.

Rusija pred zunanji konfliktom. V zadnji seji ruske dume, v kateri se je obravnavalo o proračunu notranjega ministrstva je opozoril poslanec profesor Levšov iz Odesa, član skrajne desnice rusko vlado na nevarnost predstoječega konflikta in na nevarnost od strani Nemcev, ki streme po hegemoniji v Evropi, da celo po svetovni hegemoniji? Poslanec je opozoril na temeljite študije v imenu stranke izrecno izjavil, da stoji Rusija tik pred zunanjim konfliktom. Nevarnost proti Rusiji od vzhoda in zahoda. Nemčija se oborožuje na vse kriplje in agitira povsod in zelo intenzivno, da je treba Rusijo napasti, da jo je treba ponižati. Nemci sanjajo v svoji megalomaniji ne samo o evropski, marveč celo o svetovni hegemoniji. V tem smislu delata na vse kriplje nemška vojska in mornariška liga. Nevarne postajajo vedno močnejše nemške kolonizacije v zahodnih in jugozahodnih gubernijah, še bolj nevarno pa je nemško volunštvo, ki je v polnem cvetu, v Rusiji in tudi v drugih sosednjih državah. Govornik resno opozarja rusko

vlado, da naj ostane zvesta sveti Rusiji in da naj prepreči nevarno vsiljevanje hegemonije željnih Nemcev, da naj omeji razvoj njihove moči v Rusiji, pred vsem s tem, da prepreči nakup zemljišč od strani Nemcev, da jih izloči popolnoma iz vplivne sfere napram vladi in da naj radikalno pomete z nemškim volunštvom. Ruska vlada mora to storiti, ker mora uvideti, da živi kljub najprisrčnejšim odnosom zavezništva z Nemci, s katerimi tvori trojni sporazum in kljub močni zaslonbi v svoji moči in v zavezni vendarle pred krizo pred zunanjim konfliktom. Govornik je vložil tudi tozadevno resolucijo.

Naseljavanje v Novi Srbiji. Srbska vlada je določila, kakor je znano, da se morejo v Novi Srbiji naseljevati Srbi, Hrvatje in Slovenci, posebno pa je izrazila željo, da bi se v novih srbskih krajih naselilo čim največ takozvanih Amerikancev, naših ljudi, Jugoslovancev, ki so odšli v Ameriko in se tamkaj izgubljajo in propadajo. Prostora in zemlje je dovolj v novih krajih za stotisoče družin. Vsaka družina z enim moškim dobi, kakor smo že poročali, 5 hektarjev zemlje zastoj. Na vsakega nadaljnega moškega se dobiva po 2 hektarja več. Kjer pa prižene s seboj svojo živino in ima s seboj poljedelsko orodje, dobi še 3 hektarje zemlje zastoj. Z eno besedo: družina z dvema moškima, ki ima s seboj živino in orodje, dobi 17 do 18 jutov (johov) zemlje zastoj. Priseljenci dobivajo tudi zastojni stavbeni les za zgradnjo poslopij, prost je tudi železniški dovoz. Z ozirom na te gotovo jako ugodne naseljitvene pogoje se vrača iz Amerike mnogo Srbov in Hrvatov, da se naselijo v Novi Srbiji, kjer se zemlja razdeljuje zastoj in se lahko za majhen denar prikupi sveta, kolikor ga človek hoče. Sedaj se svet meri, kar bo do jeseni dokončano, in potem se prične naseljavanje.

Veleizdajniški proces v Lvovu proti Bendasiuku, patru Sandoviču in tovarišem zaradi pravoslavne in ruske propagande, se še vedno nadaljuje. Zasiłanje obtožencev in do sedaj zasilanih obremenilnih prič ni dognalo v bistvu pozitivno še nobene kazniivnega dejanja. Res je, da so obtoženci delovali v prid in za izobrazbo ljudstva, da so poučevali ljudstvo o raznih verskih naukih pravoslavja in ga navduševali za narodnost, budili njihovo narodno zavest, pri čemer so uporabljali tudi rusko podporo, katere pa niso nikdar skrivali, vendar pa se jim do sedaj še ni moglo dokazati, da bi bili hujskali proti Avstriji, da bi stremili po zedinjenju z Rusijo ali da bi skrivali pod plaščem kulturnega dela politične tendence veleizdajniškega značaja. Obtoženec Bendasiuk pripozna, da je spisal rusinsko slovnico in jo izdal edino le s pomočjo ruske podpore, to pa zaradi tega, ker po njegovem lastnem zatrdilu v Avstriji ni dobil podpore, dasi je prošil za njeno. V celotnem so potrdile obtožitelne priče, da so bili obtoženci v ozki zvezi z Rusijo, da so dobivali iz Rusije moralno in gnetno pomoč in podporo za svoje kulturno delo, da so bili sami večkrat na Ruskem, da se je zdelo nekaterim njihovo delovanje preveč ruski pobarvano itd., toda niti eden ni dokazal, da bi bili pri tem obtoženci sčevali proti Avstriji ali da bi bili javno kazali politično stremiljenje po Rusiji. Med raznim dokaznim materialom se nahaja tudi slovnica, ki jo je sestavil Bendasiuk. Prečitali so se predvčeršnjim različni obtožitelni odlomki iz te slovnice. Ti odlomki vsebujejo poveljevanje Rusije, njeno delo in postrtovalnost za Slovane in navajajo v raznih primerjalnih stavkih citate iz slavskih in temnih časov ruske zgodovine. Dalje so bili prečitani razni spisi, ki obdolžujejo patra Sandoviča pravoslavne agitacije, ki pa je tudi brez politične barve, in pa ruska pisma na Bendasiuka, v katerih se kaže velika skrb za rusinske šole. Ta pisma vsebujejo tudi vabila na prijateljske posete v Petrograd, Moskvo in Kijev v svrhu ustnega razmotrivanja raznih šolskih in drugih kulturnih vprašanj. Obtoženci trde z vso odločnostjo, da so se držali pri svojem delu politično strogo v okvirih avstrijske monarhije in da so zastopali med ljudstvom samo strogo narodnostno in ne politično zedinjenje Slovanov. Zaslišavanje prič se še vedno nadaljuje.

Oster spor med častniki in dijaki v Mostaru. — Dijaki so pozvali vse mostarske častnike na dvoboj. Povodom gostovanja nemških igralcev tešinskega nemškega gledališča v Mostaru, so priredili slovanški srednješolski dijaki demonstracije proti nemškim igralcem. Pri teh demonstracijah so napadli častniki pomešani med drugim občinstvom demonstrante, jih pretepli in razgnali. Za dogodek, o katerem smo sivečasno že poročali, je silno razburil vse jugoslovanske dijaštvo, za katero se je potegnulo tudi opozicijsko časopisje, ki je ostro napadlo postopanje častnikov. Opozicijski poslanci so vložili v bosanski deželni zbor tozadevne interpelacije in bodo predlagali nujen predlog, da se otvori takoj debata o teh dogodkih. Obenem pa so pozvali dijaki in sicer 10 jugoslovanskih dijakov na Dunaju in zagrebški visokošolci po bivšem deželnozborskem predsedniku Soli in po nekem lekarnarju v Mostaru vse častnike mostarske garnizije na dvoboj. Častniki bodo izročili, kakor poročajo nemški dunajski listi, zadevo, ki je postala za nje in za ves nemški živeli v Mostaru, jako mučna, častnemu razsodišču.

Domače vesti.

Politično društvo »Edinost«. Jutri, v ponedeljek, dne 18. t. m., ob 3 popoldne odborovala seja v sejni sobi uredništva »Edinosti«. Vabljeni so odborniki, namestniki in deželni poslanec.

Razgovori med poslanci in volilci. Predsnočnim se je vršil tak sestanek v L.

njerju z najlepšim uspehom. Na sestanek so prišli svetovalci, oziroma poslanci dr. Rybář, Josip Negode in A. Miklavc in pa malone vsi lonjerski gospodarji. Predsedoval je dr. I. M. Čok. Razgovor je bil zelo živahen in so zborovalci razumno razkladali zastopnikom svoje želje in potrebe in jim končno — po obljubi poslednjih, da se bodo z vsemi svojimi močmi potezali za izražene potrebe in želje — izrekli soglasno svoje zaupanje. Za vzdrževanje kontakta med ljudstvom in njegovimi zastopniki so taki sestanki kaj primerni, ker imajo celo neko prednost pred javnimi shodi: to namreč, da vsi zborovalci aktivno sodelujejo na razpravi, kar na eni strani dobro služi zastopnikom, na drugi pa množi med ljudstvom zanimanje za vnanje stvari. Tema dvema smotoma je prav dobro služil sestanek v Lonjerju. Snuči se je pa vršil sestanek v Rocolu v »Gospodarskem društvu«. Sestanka se je udeležilo prav častno število naših volilcev. Poslanca dr. Rybář in dr. Pertot sta dajala na razna vprašanja pojasnila ter jemala želje in pritožbe proti mestni upravi na znanje. Končno je bila izrečena slovenskim mestnim svetovalcem zaupnica in zahvala za njih postrtovalno delovanje. Po predlogu dr. Čoka je bil z navdušenim odobravanjem sprejet protest proti nekulturnem nastopu laškega mestnega svetovalca proti dr. Rybářu. Zborovalci so dr. Rybářu priredili priferi ovacijo, za katero se je dr. Rybář zahvalil zagotavljač volilce, da posveti še nadalje vse svoje moči za prospeh Slovencev in slovenskih teženj.

Tržaški Nemcem v album. Ker je že njihovo glasilo — »Wochenpost« — vzelo v svojo posebno zaščito najprej tiste slavne pulske občinske administracije, ki so morali na končni obračun pred okrožno sodišče v Rovinju in pred deželno v Celovcu, a potem tudi bivšega župana pulskega, g. dr. Varetone, ter je brošuro, ki jo je ta moč šele sedaj poslal v svet ne le v svojo obrambo, ampak tudi v obrambo bivše pulske gnilé administracije, prisodilo nepoprečno dokazilo moč tudi nasproti mornariškemu krogu, naj si torej tržaški Nemci zapišejo v album, kako je glasilo pulskih Nemcev, »Polser Wochenblatt«, v svoji številki od 14. majnika obračunalo z dr. Varetonom radi njegove brošure! Ker namreč dr. Varetone britko toži, da mu sodniki niso privoščili časti, da bi ga pozvali in zaslišali, da bi razveljavil vse obrekovne novice, ki so se širile o njem, odgovarja »Polser Tagblatt«: »Je drznost, ki je nebeška v svoji veličini in popolnosti. Tako drznost si osvaja dr. Varetone. Šele po tej frazi se more približno pogoditi, kaj misli dr. Varetone s svojim vzlikom: »Danes še iščem vzrokov za mojo odstranitev«, — kar je v zvezi z njegovim stavkom: »Hotelo se mi je onemogočiti, da bi pojasnil tiste slučaje, ki so se tikali uprave za časa mojega županovanja«. Sedaj razumemo vso stvar. Vlada je bila menda, ki je žala po osebah visokega dostojanstva, ki jih poprej navaja dr. Varetone, raznašali glas o predstoječi aretaciji. Ali še vedno ne umejemo, zakaj se je dr. Varetone dal zavesti k begu! V prejšnjih stoletjih je moglo biti to umevno, če je kak dostojanstvenik pobegnil: so bile okoliščine, ob katerih je mogel človek na najneudnejši način postati — za glavo kraji. Kaj takega pa se vendar ni bilo bati dr. Varetone. Skal je časti, da bi ga pozvali pred sodnijo, je pa vendar pred to častjo pobegnil! Sedaj pa se vede tako, kakor da so ga nalašč odstranili, da le ni mogel nastopiti kakor glavna priča proti kuratelnim odredbam oblasti. Je pač to mojsterski čin advokatske umetnosti, ki si ga je tu izmislil dr. Varetone. Ali niti v krogu svojih prijateljev ne najde ljudi, ki bi mu verovali. Ne pojasni nam bega na svoj način in nam mora dovoliti, da imamo svoje misli o tem. Interesantni del Varetoneve knjige je bil za nas v poizkusu, da bi zasakoval in zvrščal vzroke, ki so doveli do razpusta občinske uprave in do sedanje uprave. Z osveženjem resničnih dejstev, smo menda rešili svojo nalogo. Na začetku njegovega županskega poslovanja so dr. Varetone — to ve dobro tudi on sam — podpirali tudi najvišji krogi in vanj so stavili svoje nade vodilni politiki, ki so živo obžalovali nesrečne politične in gospodarske razmere v Puli. Dr. Varetone pa je prevrnil te nade. Z obema nogama je stal na tleh nacijsko-nacionalno-liberalnih tradicij in je vendar živahno koketiral z vlado, z vojaško oblastjo, od čije vpliva si je mnogo obetal. Njegova častlupost je znana istotako, kakor je znan njegov antagonizem z glavnimi nacijsko-nacionalno-liberalnimi politiki, preko katerih naj bi mu zveze z državnimi oblastmi pomogle do najvišjih ciljev. V tem dilema dveh nespravipljivih kontrastov je moralno padel. Za nas je odpravljen. Kar mu dajo Tržačani, mu radi privoščamo! V ostalem delu svoje knjige govori dr. Varetone svoj obrambni govor do porotnikov, pred katerimi je zbežal. ... Post festum! — Tako sodijo pulski Nemci — ki menda niso nič manje pošteni Nemci, nego so tržaški, gotovo pa pametnejši in razsodnejši in bolj avstrijski! Glasilo tržaških Nemcev pa piše tako, kakor da bi bili v Puli vsi obrekovalci in poštena edino le kamora in pa — — — Galante, Leban in družba. Ali ni poštenih Nemcev v Trstu res nič sram?!

Popravljamo. V včerajšnji notici pod naslovom »Tržaško nemštvo na delu« se imajo naše pripombe ad D.) — na trditve v izjavi tržaških Nemcev, da je prodiranje Jugoslovancev tudi na škodo državne skupnosti — glasi tako-le: »Zopet hinavstvo, če trde, da je uveljavljanje Slovencev na škodo državne skupnosti. Če Slovani res zmagonosno prodirajo, potem je to znak, da so močni, da so številni, da se gospodarski in kulturno lačijo, da je torej ta

skupnost po velikem delu — slovanska! Enunciacija tržaških nemških politikov šepa torej na velikem protislovju: čim je Slovanstvo velik del skupnosti; ne more biti njegovo uveljavljanje na škodo te skupnosti, temveč le na škodo ne nemškega elementa, marveč le na škodo nemške invazije v nemške kraje! Iz tega očesa rose solze tržaških emisarjev nemške invazije! — Ti poslednji stavki so se bili včeraj pomešali.

Odkrita beseda z ozirom na volilno gibanje v Istri. Došlo so nam vesti, da vlada v izvestnih krogih po Liburniji neko nezadovoljstvo z neko kandidato v XIV. okraju mestne kurije ter da žugajo dotični celo s konsekvencami. Tu smatramo za svojo dolžnost, da izpregovorimo odkrito besedo. Umejeno in ne štejemo nikomur v greh, če mu ta ali oni kandidat ne ugaja. Tudi ima vsakdo vso pravico, da to odkrito govori o pravem času — pred oficijsko razglasitvijo kandidatne liste. Drugače pa je to sedaj, ko stopa volilno gibanje v zadnji stadij, ko so kandidature razglašene in stojimo tik pred volitvami. Zamislimo se le v današnji položaj v Istri! Nasprotniki se pripravljajo za naval kakor ga morda še ni videla naša Istra. In dejstvo, o katerem so razpravljale vse naše novine — da je namreč naš narodni sovražnik dobil veliko denarno pomoč celo od izven države — to dejstvo govori, da se sedanja volilna borba v Istri dviga nad lokalni istrski pomen in da je marveč važna etapa v vsem kompleksu boja med italijanskim in slovenskim svetom za te naše pokrajine!! Spričo tega dejstva: kaj je bila prva dolžnost našemu političnemu vodstvu v Istri? Ta, da zbere in ujedini vse narodne sile, da pojde ves naš živeli kompaktno v boj kakor trdna falanga brez vsakega ozira na politično naziranje in strankarsko pripadnost. Za tako ujedinitve pa je treba odjenljivosti na vseh straneh. Bodi koncedirano dotičnim gospodom, da so osnovani ti ali oni razlogi, radi katerih jim kandidatura dr. Cervarja ni simpatična. Toda pomislijo naj, da je tudi na drugi strani ljudi, ki ji m. zopet kak drugi kandidat ni osebno simpatičen. In če bi vsak, ki mu ta ali oni kandidat ni po volji, žugal s posledicami in z frondo, — kaj bi nastalo potem? Mesto ujedinitvenih vrst bi videli razsulo, zmešnjavo, — kaos!! In to ravno sedaj, ko se v vse italijansko, brez razlike ali je liberalno ali klerikalno — Gorica do cet — združuje za boj proti nam!! To so trenutki, gospoda, ko ne gre za uveljavljanje moči stranke, ali kake struje, ampak za uveljavljanje moči naroda in njegove pravice, za narodno bodočnost! Kdor v takih trenutkih ne zmora samopremagovanja in zanaša zmešnjavo, ta je sicer strankar, ki pa se postavlja izven narodne organizacije!! Ne odrekamo nikomur čuta čistega rodoljublja, al to kažemo ravno s tem, da znamo v težkih momentih vse žrtvovati — narodni ideji, velikim ciljem narodne skupnosti!! Apelujemo torej na vse strani v tem smislu.

Kuga v palači mestnega magistrata izbruhne prav gotovo med mestnimi uradniki in uslužbenci, — pa takrat ne mogoče zaradi kake slovenske besede, ki se izpregovori kakšenkoli »provokatorično« ali v sveti jezi, ampak zaradi neznosnega smrada in nesnage, ki je po nekaterih sobah mestne palače. Opozorjamo v prvi vrsti gosp. župana, mestni fizikar in zlasti ono »publiko šporkeco«, da bi ne dopuščali, da bi se smrad iz sobic št. 51 in 52 (I. nadstropje, levi hodnik) še nadalje nemoteno razvijal in razširjal ter okuževal vso okolico. Če že mestna »liberalna« uprava sama noče skrbeti za svoje res pomilovanja vredne in ječ, žal, prav po suženjsko vdane uradnike, naj se zavzamejo zanje vsaj mi slovenski davkoplačevalci že iz človekoljubja za nje ter zahtevamo, naj se oni dve stranišči (št. 51 in 52) nemudoma temeljito desinficirajo, očistite in tako popravite, da boste odgovarjali zdravstvenim predpisom.

Svarimo vnovič. Iz Škedenja nam pišejo: V sled hujškanja znanih eksponentov mestne kamore postajajo razmere v naši vasi vedno bolj napete in bati se je, da pride prej ali slej do hudega izbruha. Kakor smo že poročali, se je razvnelo sovražstvo že tudi med šolsko mladino, tako, da je prišlo celo do dejanskih spopadov. Vse to je posledica vzgoje, ki jo dobiva laška, oziroma mladina naših odpadnikov, ki pohaja tiste kraje, ki naj bi bili — vzgojevalnice. Kapljio za kapljio spuščajo v mlada srca strup sovražstva do domačega slovenskega prebivalstva. A kdo bi se čudil, če pride enkrat reakcija? Ker čujemo, da mislijo — menda danes — prirediti iz mesta nekaj izlet v našo, ali skozi našo vas, opozarjamo in svarimo one, ki prireajo, naj gledajo, da ne pride zopet do kakih žaljenj ali provokacij, kajti — ponavljamo — za eventualne ne-ljube posledice bodo odgovarjali le oni, ker merodajni slovenski činitelji odklanjajo že v naprej vsako odgovornost. V tem pogledu bi mi najno svetovali italijanski gospodi, naj posnemljejo nas Slovence. Saj vedo, koliko raznih slovenskih prireditvev je že bilo in jih je še v našem Škedenju, ne da bi kedaj prišlo do provokacij ali žaljenj laške manjšine! Mi privoščamo tudi tej, naj živi po svoji, ne bomo pa je dopuščali, da nas izveje in žali. Slovenska potrpežljivost je sicer velika, ali tako velika vendar ni, da bi ne imela nikjer meje. Do te meje naj nas Italijani ne silijo nikar! Svarimo jih v interesu miru in tudi v njihovem lastnem interesu. — O vseh teh, skoraj bi rekli, nevzdržnih razmerah v Škedenju, se bo razpravljalo tudi na javnem shodu, ki ga priredi prihodnjo nedeljo, 24. t. m., naše politično društvo v »Gospodarskem društvu« v Škedenju in h kateremu vabimo že danes

škedenjsko prebivalstvo, da se ga udeleži v najobilnejšem številu.

Kje se nahajamo? V tork in sredo večer se je predstavil v kinematografu »Eden« na Acquedotto neki film, ki je predstavil novice sveta. V tem filmu je bilo videti razne vladarje, kralje i. dr. Med drugimi se je pokazal tudi naš prestolonaslednik Franc Ferdinand, portugalski kralj in druge visoke ličnosti. Do tedaj je bilo vse mirno in tiho. Naenkrat pa se je prikazal film, predstavljajoč Viktorja Emanuela, italijanskega kralja, pri otvoritvi neke državne hiše. Kakor so nekateri zagledali očeta kulturne Italije, so nenadoma začeli ploskati, tako da so jih morali priti mirit uslužbenci kinematografa. Pri popoldanskim predstavi se je drnil neki naš slovenski dijak, ko so začeli drugi ploskati, zaživžgati in takrat so zahrumeli glasovi: »Fara il s'ciavo. Poseci je moral vmes redar ter vzei v varstvo našega dijaka, drugače bi mu bila slaba predla. Je pač res značilno: vse to za razmere, ki vladajo v Trstu.

Magdalenska podružnica CMD priredi danes svojo prvo pomladansko veselico v gostilni »Gosp. društva« pri Tirolcu. Veselica se prične ob 4.30 popoldne in ples bo trajal od 8 do 11 zvečer. Vstopnina h koncertu 40 vin. za osebo. Ker je čisti dobicek namenjen za šolsko kuhinjo, se preplačila hvaležno sprejemajo. V slučaju neugodnega vremena se koncert preloži na prihodnjo nedeljo. K udeležbi vabi dolžnost vsakega rodoljuba.

Dve mesti pomožnih zdravnikov razpisuje istrski deželni odbor za pulsko deželno bolnišnico. Letna plača 2400 K, stanovanje v bolnišnici ali pa letna stanarina 600 K. Prošnje do 15. junija t. l. ravnateljstvu bolnišnice.

Zopet kavarina, ki jo primerno priporočamo! Pišejo nam: Nekega večera sem se z večjo slovensko družbo v kavarno na trgu Giambattista Vico blizu vrta »Pontini« in smo naročili seveda v slovenskem jeziku. Natakari pa ni hotel razumeti našega jezika in je poklical gosposdara, ki pa je menil bodesečno: »Chi che no parla italiano, no bevara caffè«. Naša družba, ki pa ni hotela »parlar italiano«, je vzela klobuke in odšla.

Aretiran morilec. V noči od 9. do 10. t. m. je bila v Benetkah na grozovit način umorjena neka stara ženica in oropana. Ta umor je vzbujal v Benetkah velikansko razburjenje in varnostna oblast je storila vse, da morilec, ki je pobegnil, pride v roke pravice. Izdana je bila za njim tirailica. Včeraj popoldne pa sta dva policijska agenta naletela na trgu Stare mitne na dva človeka, katerih eden je popolnoma odgovarjal popisu morilca. Oba sta bila aretirana. Bila sta pa 24letni Peter Pangali, rodom iz Benetke, stanujoči v Benetkah v Calle della Donzella št. 808, po poklicu prodajalec rib, nastanjen v Trstu v ul. G. Gatteri št. 27, in pa njegov svak Viljem Galli, star 27 let, tudi iz Benetke, črkostavec, stanujoči v Trstu v ul. Al. Manzoni št. 15. Pangali je odločno tajil krivdo, toda popis morilca se tako strinja z njegovo vnanostjo, da je pomota izključeno. Značilno je tudi, da je imel pri sebi vse številke beneskega lista »Il Gazzettino«, v katerih se bil opisan oni umor. Galli je bil aretiran, ker je dajal za vetušče zločinca, ki ga iščejo oblasti. Galli je bil pred časom zaposlen v Dolencevi tiskarni, kjer je staval nekdanje »Jutro«, je potem odšel v Split v »Narodno tiskarno«, a se je pred meseci zopet vrnil v Trst. Pangali je prišel v Trst 12. t. m. in je takoj dobil službo kot težak pri nekem obrtniku, ki stanuje na Acquedotto št. 17. III. nadstropje. Tržaška policija izroči oba laškimi oblastim.

Samoumorilni poizkus. Adolf Rigutti, star 67 let, stanujoči pri Sv. Ivanu, je včeraj v samoumorilnem namenu izpil nekoliko octove kisline. Prepeljali so ga v mestno bolnišnico. Rigutti je že snoči umrl.

Radi Družbenih vžgalic. Predvčerajšnjem, okoli 11 zvečer, je prišel neki 28-letni slovenski zidar iz Skopega na Kraus v neko italijansko gostilno na Corsu. Vsedel se je čisto mirno za svojo mizo, ne meneč se za druge goste in zapalil cigareto, seveda s Ciril-Methodovimi vžgalicami. Kar skoči k njemu, vne divji, neki Italijan, ga vpraša, če je »ščavo« in nato z vso silo udari po nosu, tako da se je našinuc curkoma vtila kri iz nosa. Italijanski junak je seveda takoj po svojem junaškem činu pobegnil. Napadeni Slovenec je nato poklical stražnika, da poizve za ime napadalca, ki ga pa od ostalih italijanskih gostov nihče ni hotel poznati. Toda junaški Italijan le ni ušel roki pravice. Včeraj je prišel namreč napadeni slovenski zidar zopet v imenovano gostilno in je faktično našel v njej napadalca. Dal ga je seveda takoj aretirati.

Prefrigan pustolovec, ki je pa vendar prišel v roke maščevalni pravici. Dne 10. t. m. zvečer se je komisar c. in kr. vojne mornarice I. S. nahajal v gledališču »Eden«. Tekom nekega odmora med predstavo se mu je približal neki mlad človek, ki je bil elegantno oblečen in je zelo odlično nastopal ter ga na najviljudnejši način — govoreč nemški — prosil, naj mu blagovoli raztolmačiti nekatere italijanske napise, ki se nahajajo v onem gledališču. Gospod I. S., ki je sploh zelo vpluden, mu je rad postregel. Nato se mu je pa oni mladenič predstavil, rekši, da je nadporočnik v pruski vojski, da mu je ime Evgen Schönplut in da je pridodan tukajšnjemu nemškemu konzulatu. Po predstavi v gledališču »Eden«, sta šla g. I. S. in njegov novi znanec po raznih kavarnah ter sta se prav prijateljski poslovala šele, ko je bila že pozna noč. Drugi dan je pa takovani Schönplut prišel

na stanovanje g. I. S., ki stanuje neke v ulici del Coroneo, ter mu povedal sledeči dogodek. Neki njegov prijatelj je imel od-potovati v Ameriko ter je njega, Schön-pluga, prosil, naj mu posodi 500 kron. Schönplug ni mogel odreči te usluge pri-jatelju, ker pa ni imel več nego 400 kron svojega denarja, je vzel še onih 100 kron iz blaginje nemškega konzulata. Sedaj se pa bojim revizije — je zaključil — in sem prišel prositi vas, da mi vi posodite onih 100 kron, da jih položim nazaj v blagi-njo. Tekom par dni vam to svoto povr-nem! Gospod I. S. je šušmarju slepo ver-jel in mu je res dal onih 100 kron. Kako naj bi pa tudi dvomil, saj je bil vendar Schönplug častnik pruske armade in je imel v Nemčiji celo dvoboj z drugim čast-nikom ter je bil v tem dvoboju tudi ra-njen — kakor mu je prejšnji večer po predstavi v gledališču »Edeu« sam pri-povedoval in mu celo pokazal rano na prsih. Dva dni pozneje je pa Schönplug res prišel nazaj h g. I. S. in ta je že mislil, da mu je prišel vrniti posojenih mu 100 kron. Pa ni bilo tako: Schönplug, ne le, da ni prinesel nazaj posojenih mu 100 K, temveč je napumpal gospoda I. S. še za drugih 60 kron, katere mu je g. I. S. tudi res dal. Kaj pa je hotel? Saj mu je Schön-plug obljubil pod svojo častno besedo, da mu prinese vseh 160 kron drugi dan v kavarno degli Specchi. A vžlic častni besedi ni bilo Schönpluga ne v ono ka-varno ne sploh več h g. I. S., ki je sled-njič vendar le začel dvomiti glede svoje-ga novega prijatelja. G. I. S. se je najprej oglašil na nemškem konzulatu in tam povprašal po gospodu Schönplugu, a na nemškem konzulatu so mu povedali, da sploh ne poznajo nobenega gospoda tega imena. Tedaj pa je bilo g. komisarju c. in kr. avstrijske vojne mornarice jasno, da ga je oni pustolovec imel prav lepo za norca ter ga osleparil. Ni mu preostajalo drugega, nego, da je javil vso stvar po-líciji. — Predsnočnim se je pa slučajno nahajal v kavarni »Excelsior Palace-hotel« policijski adjunkt Hermann, ki so mu bila znana sleparska podjetja tako-zvanega Schönpluga in tudi opis njego-ve osebe. In glej: tam v kavarni je gosp. Hermann videl lepega, elegantno obleče-nega mladega gospodiča, čigar zunanost je popolnoma odgovarjala opisu onega, ki je na tako pretrigan način ogoljufal g. I. S. V svesti si, da se ne moti, je gospod Hermann takoj aretiral onega elegantnega gospodiča in ga izročil nekemu redarju. Na policiji je pa aretovani gospodič pri-znal, da je res on ogoljufal g. I. S. in da mu je v resnici ime Evgen Klein, da mu je šele 19 let, da je doma iz Brna in da je po poklicu monter ter da stanuje tu v Trstu v ulici Chiozza št. 26. Rekel je pa, da ni nameraval g. I. S. ogoljufati niti za vinar, temveč da mu je mislil povrniti ves znesek. — Izvedeli smo tudi, da je Evgen Klein dne 10. t. m., torej ravno oni dan, ko se je spoznal z g. I. S., prijavil na po-líciji, da je izgubil delež »Živnostenske banke«, vreden 1500 kron. — Seveda je bila tudi ta prijava lažnjiva.

Žepni tat, aretiran. Ko je mornar Evgen Osegovič, ki je vkrcan na parniku »At-lanta«, šel predsnočnim iz gostilne »Ai due gemelli«, mu je neki mimoidoči človek vzel iz žepa mošnjiček, v katerem je bilo 12 kron denarja. Tatu so pa vendar aretiral in na policiji so ga spoznali za 28-letnega kotlarja Viktorja Solito, rodom Tržačana, ki stanuje v ulici Castaldi št. 11.

Umrli so: Prijavljeni dne 16. t. m. na mestnem fizikatu: Lasinek Karel, 70 let, ul. del Cisternone št. 17; Rugo Emilija, 23 let, ul. del Farneto št. 18; Chicco An-tonija, 83 let, ul. del Sale št. 6; Filipčić Ivan, 84 let, ul. Molin a vento št. 74; Massari Margerita, 23 let, ul. U. Foscolo št. 16. — V mestni bolnišnici dne 13. t. m.: Čermelj Ivan, 54 let; Vatrovac Matej, 19 let; Ude Franciška, 84 let; Čuk Marija, 77 let. — V bolnišnici pri Sv. Mariji Ma-gdaleni dne 13. t. m.: Rothman Angela, 15 mesecev. — V bolnišnici pri Sv. Mariji Magdaleni dne 14. t. m.: Rapotec Italija, 20 mesecev.

Loterijske številke, izrezbane dne 14. maja 1914:

Linc 80 79 77 3 25

Tržaška sokolska župa.

Društveni nastopi:

V Sežanih dne 24. maja;
na Opčinah dne 1. junija;
v Divači, dne 7. junija;
v Komnu dne 21. junija;
pri Sv. Jakobu dne 14. junija;
v Mavrhinjah dne 28. junija;
na Proseku dne 28. junija;
v Barkovljah dne 2. avgusta;
v Šklednju dne 2. avgusta;
na Vrdeli dne 6. septembra.

Društvene vesti.

Pevsko društvo »Kolo« v Trstu vabi na prvo pomladansko veselico, ki jo pri-ređi danes, v nedeljo, dne 17. majnika, v »Narodnem domu« v Barkovljah. Spo-red: 1) J. Aljaž; »Zakipi duša«, moški zbor z bariton solo. 2) Narodne: »Kaj pa ti pobič«, »Dober večer«, »Kam?«, moški zbori. 3) Iv. pl. Zajc: »Crnogorac Crnogor-ki«, moški zbor. 4) Dr. B. Ipavec: a) »Prošnja«, moški zbor s tenor solo, b) »O mraku«, moški zbor. 5) F. Juvanc: »Pa-stir«, moški zbor s tenor in bariton solo. 6) »Raztresenca«, burka v enem dejanju. 7) Šaljivo srečanje. 8) Prosta zabava. — Pri veselici bo sviral mandolistična sku-pina »Viktor Parma«. Začetek ob 4. pop. Vstopnina 60 vinarjev. Veselica se bo vr-šila ob vsakem vremenu.

Petindvajsetletnica pevskega društva »Adrije« v Barkovljah. Ponovno prosimo ona bratska društva, ki se nameravajo udeležiti slavnosti 25letnice, pa se dosedaj še niso prijavila, da to store čim prej, ker določeni rok poteče kmalu (do 20. maj-nika) in treba je sestaviti program. — Danes skupna vaja ob dveh popoldne toč-no in ne kakor navadno šele ob 2.30, ker se vrši potem vesela pevskega društva »Kolo«. Pevci so pozvani, da pridejo vsi točno, da se potem lahko tudi udeležijo veselice bratskega pevskega društva.

Občni zbor »Dramatičnega društva« v Trstu se bo vršil v soboto, dne 23. maj-nika t. l. ob 8.30 zvečer v veliki dvorani »Narodnega doma« s sledečim dnevnim re-dom: 1) Nagovor, 2) Tajnikovo poročilo, 3) Blagajnikovo poročilo, 4) Intendantovo poročilo, 5) volitev novega odbora, 6) slu-čajnosti.

I. Tržaško vojaško-veteransko društvo priredi danes, v nedeljo, od 1 do 6 pop., pripravljeno streljanje na vojaškem strelišču v Bazovici. — Člani in prijatelji dobro-došli!

Kolonjska podružnica CMD je preložila svojo veselico radi neprilicanih ovir na prihodnjo nedeljo, dne 24. t. m.

»Klub dram. diletantov na Proseku« uprizori dne 14. junija t. l. narodno igr-o »Zimsko solnce«. Ker je čisti dobiček na-menjen za »Olepševalno društvo« za Pro-sek Kontovelj in njiju okolico, prosimo bližnja društva, da ne prirede na ta dan drugih veselic. Slavno občinstvo pa prosimo, da nas ta dan poseti ter tako pomore »Olepševalnemu društvu«.

Narodna delavska organizacija.

PODRUŽNICA N. D. O. V ŠKEDNJU vabi na javni protestni shod, ki bo danes, v nedeljo, dne 17. maja 1914 ob 3.30 popoldne na vrtu »Gospodarskega društva« v Šklednju. — Dnevni red: 1. Obupne razmere škedenjskega delavstva. 2. Protest proti umešavanju italijanske vlade v avstrijske notranje zadeve na škodo našega delavstva. 3. Slučajnosti. Na shodu govori med drugimi govorniki tudi državni in deželni poslanec dr. O. To-kar Rybář. Povabljeni so bili na shod tudi deželni poslanci škedenjskega okraja. Slovensko delavstvo! Slovensko ljudstvo! Shod je velike važnosti. Naše ljudstvo naj se ga udeleži v kolikor mogoče velikem številu. Vabljeni so naši prijatelji in na-sprotniki. ODBOR.

Darovi.

— Za družino aretirane Pregarca so nabrali v »Konsumnem društvu« v Ro-janu K 15.70. Darovali so: Gorše K 1, Mislje K 2, Knafelec K 1, N. N. 40 v, Hillmayer K 1, J. J. Čehovin 60 v, M. Po-žar K 1, Andrej Ferluga 40 v, Neimenovan 1 K, Maks 1 K, Gromsky 1 K, N. 60 v, N. N. 20 v, Omizje 150 K, Kunstel 1 K, Sunkol 2 K.

— Za podružnico CMD v Rojanu nabrali Rojanski izletniki v Tomaju K 13, g. Miro Premru daruje za obede otrokom v vrtecu K 1, v počenjenju spomina pokojnega g. prof. Valentina Prevelja daruje družine Mi-kelič-Pertot K 20. — Iskrena hvala!

— Ob priliki poroke g. Gabr. Martel-lanca, gostilničarja v Barkovljah, z gđc. Tončko Mesarjevo-Smrdelevo v Komnu nabral med svati gostilničar g. A. Smrdelj za moško podr. CMD v Trstu 12 K. — Denar hrani uprava.

— V številki 100 z dne 13. majnika iz-kazana svota, dar g. J. Maloviča iz Pariza v spomin pok. g. Lenče je za moško podrž. CMD. — Denar hrani uprava.

— Tržaška posojilnica in hranilnica je dovolila ponesrečenemu Bogatcu iz Sv. Križa 100 K. — Denar je dvignil v posojilnici.

Vesti iz Goriške.

Iz same jeze.

Tako čivkati v bratski slogi oba goriška laška lista, ker jih je zopet Bombičeva po-litična nezrelost spravila v zadrego, v ka-teri ne najdeti na slovenske argumente prav nobenega odgovora. Iz same jeze, ker nismo zmagali pri občinskih volitvah, da napadamo magistratovec in nekdaj hude nasprotnike magistratovcev, laške klerikalce; iz same jeze nad našim neuspehom, da smo sedaj opozicionalni.

Očitek je vsled svoje blažene naivnosti naravnost smešen, a ker tvori sedaj alfo in omego laške politične modrosti, se ne čutimo prav nič indignirane, da se pečamo tudi s takimi smešnostmi. Kakršen nasprot-nik, takšna je pač tudi debata.

Ko so se še občinske volitve v Gorici vršile mirno, ko še ni nobena opozicija gre-nila magistratovcem sladkega miru, tedaj se je že oglašala slovenska beseda, ki je sva-rila pr-d go-podarsko pogubo mesta, če se bo mestno gospodarstvo nadaljevalo v isti smeri. Po mnenju »s danjih laških poli-tikov« je seveda tudi ona svareča beseda izhajala le iz nacionalnega sovraštva in ne iz prevd-mnosti. Vsa čast taki — razsod-nosti! Kakor da bi ne bili Slovenci v Go-rici tudi uavkoplačevalci, kakor da bi jim bilo čisto vseeno, ali plačujoče višje ali nižje mestne doklade, kakor da bi bili ponosni na svojo brezpravnost, kakor da ne bi de-stva glasno kričala o narobe-gospodarstvu na magistratu!

Ali takrat se magistratovci še niso dosti zmenili za slovenske kritike; mislili so si pač, naj kriče kakor hočejo, samo da nas pri volitvah puščajo pri miru. In končno naj tudi volijo, če hočejo! Volitve vodimo mi in že poskrbimo, da ostane slovenski glas brezposlen. In niso se dosti me-nili za slovenske kritike. Pa prišlo je kmalu drugače.

Vlada je postala pozorna, sleparjenje pri ljudskem štetju, reklamacijsko postopanje magistratovcev pri občinskih volitvah v Go-rici, je nakrat vzelo magistratovcem njih moč in niti konfuzni volilni red ni bil več garancija za njihovo vladno. Začeli so šteti volilce in kmalu so prišli do spoznanja, da magistratovci ne vzdržijo skupnega napada opozicije, da niti enotno združeni Italijani niso kos morebitni nemško-slovenski zvezi. In tako bi morala zgubiti Gorica svoj laški značaj!

V tem hipu pa igra slovenska kritika vse drugačno vlogo. Kaj, če začne zopet upli-vati na Nemce, kakor je to bilo svoječasno? Kaj če utemeljena slovenska kritika poveča razdor med Italijani? Z novim položajem v Gorici je postalo tudi slovensko javno mnenje političen faktor.

Ali ta faktor se šele uveljavlja, šele pri-dobiva na moči in zato pač upajo Italijani, da ga je še možno uničiti. Lažje se pa ne uničuje upliv časopisja, nego če časo-pisje postaja smešno. In hitro so se Italijani poprijeli te rešine bilke in začeli s kramar-skim glasom klicati po svetu: »Ali ljudje božji, ne ozirajte se na slovenske kritike, saj vidite, da gleda iz njih sama jeza, ker niso prodrl pri občinskih volitvah!« Hoteli so s tem osmešiti slovensko kritiko; če se jim je pa to posrečilo, je pa drugo vprašanje.

Številka je številka in naj jo postavlja kdo na glavo ali kakorkoli; številka ostaja ista. Ravno tako je pa tudi s kritiko, ki je opirna na številke. Naj jo kdo mrcvari čisto po »kamoraško« — številke govore čisto isto pesem. In taka je slovenska kritika, pa naj kvantajo Italijani, kar hočejo. Zato pa tudi ujamemo presneto malo kalinov na svoj led, ki bi se le radi smešnega očitka, da je vse napisano iz jeze, obrnili in prezrli slo-vensko kritiko. Tudi ta bridka izkušnja čaka še goriške magistratovce.

Sicer pa je tudi čisto vseeno, ali piše kdo iz jeze ali iz navdušenja, glavno je, če je tudi res, kar piše! In tega se niso upali Italijani nikdar tajiti. Poskusili so pač nekoč, ali so strahopetno umaknili svojo tožbo, boječ se še hujših odkritij.

Zato pa radi privoščamo Italijanom, ti-stim, ki s tem očitek spekulirajo, in ti-stim, ki se na podlagi tega očitka uspa-vajo. Eni ko drugi spoznajo še bridko, da je naša kritika resnična, in da okušajo se-daj šele majčkene začetke slovenske jeze, slovenskega obračuna. Vsi ti še spoznajo, da je bilo neumno dražiti Slovence, ker nikjer ni zapisano, da ne bi mogli reči Slovenci: Prav, iz same jeze, pa bodimo z vso odločnostjo za geslo »Svoji k svojim!«. Jeza ne podira samo, ona da tudi podneta k novemu delu. To je naš odgovor.

Kopriva 15. Včeraj predpoldne se je ob veliki audeziji vršil pogreb pok. župana Antona Gulica. Na pogreb je došel tudi se-zanski c. kr. okrajni glavar g. Fr. Lasič in več sedesdih županov. Po pogrebu je gospod okr. glavar izročil posle županstva podžupanu Janezu Ukmarju, dokler se ne konstituira novozvoljeni občinski zastop.

Javna ljudska knjižnica v Nabrežini priredi dne 5. julija 1914. — ne, kakor je bilo rečeno, dne 28. junija — javno to-mbolo na glavnem trgu. Dobitkov: Cinkvina K 100, tombola K 20. Začetek tombole ob 6 1/2 popoldne. Pred in po tomboli se bo vršil ples pri katerem bo svirala domača godba.

Državna policija v Trzinu na Goriškem. S poučenih strani poročajo, da v najkrajšem času uvedejo državno policijo v Trzinu na Goriškem. Dosedanja policija ni kos vsem nalogam, ki jih stavi varnostni oblasti vedno bolj napredujoča industrijali-zacija Trzica. Z uvedenjem državne po-licije pa se tudi odstranijo neprestani kompeten-tni konflikti med občinsko policijo in tamošnjo orožniško postajo, ker se je občina vedno pritoževala, da posega orožništvo v njen delokrog in nasprotno.

Iz Sežane. Iz delovanja veselicega od-seka, posebno iz vneme, s katero delujejo tukajšnje dame podružnice CMD se lanko trdi, da bo II. nastop Sežanskega Sokola, združen z veselico, za Sežano in okolico pravi narodni praznik. Vsa kraška metro-pola bo ovita v narodne trobojnice, ki bodo ponosno plapolale na veselicnem prostoru in na narodnih hišah. Vsak kdor je videl lani prvi nastop Sežanskega Sokola in se spominja dobre in po ceni postrežbe v pa-viljonih, na lepe urice, ki jih je preživel med kraškimi dobričinami, gotovo prihiti tudi letos v naše lepe dreverode na sveži in čisti kraški zrak, kajti gotovo bode i-tos preskrbljeno v vsakem oziru še za pri-jetnejše bivanje med Sežanci! Torej na go-tovo svidenje v Sežani 24. majnika. — Na zdor!

Cvetlični dan v Gorici. Slovenske gos-podičnice pridno prodajajo cvetlice in ob-činstvo jim marljivo lajša delo. Kakor vse kaže, bo uspeh slovenskega cvetličnega dneva lep. Včeraj in danes so prispevali Goričani za naše narodne namene, danes, v nedeljo, pa naj ne pozabijo okoličani svojih dolžnosti!

Kako poročajo laški listi? »L'Eco del Litorale« bi rada veljala za bogve kako resen list. Pa vsaka njena informacija na-vadno malo šepa. Tako tudi sedaj. Kljub temu, da so že par dni po mestu plakati o slovenskem cvetličnem dnevu in da je na plakatih precej debelo natiskano, da je cvetlični dan v korist razširjenja šole na Blanche, prinaša »Eco« to novico: Govori se (torej on tega niti ne ve), da tudi slo-venske gospodičnice prodajajo cvetlice za slovenske dijake. Kakor se vidi, ni »Eco« le popolna v časnarski vpludnosti, tem-več tudi v slabem poročanju.

Prav neljub tiskarski škrt se je pripetil zadnjemu »Novemu Času«. Poroča namreč o poroki dveh v Mirnu, kjer so se pred

kratkim naselili neki patri. Naznanilo kon-ča sledeče: Mlademu patru želimo obilo božjega blagoslova! Glasiti bi se moralo seveda paru.

Liberalni shod v Cerknem, kakor ime-nuje »Novi Cas«, shod Samostojne narodne stranke, mu nikakor ni po godu. Pravi, da si govorniki niso upali odgovarjati na razne medklice. Če je bil dotičnik, ki je to pisal tudi v resnici na shodu, potem je pač moral slišati, kako so ljudje odobravalji od-govor dr. Podgornika. Da pa nekemu me-diklatelju ni nihče odgovarjal, je pa jasno, ker je bil dotičnik tako nasičen jeze, da se je gugal kakor barka. Da pa takim ni tre-ba odgovarjati, pa priznava gotovo tudi »Novi Cas«.

Javni telovadni nastop goriškega sred-nješolskega dijaštva se bo vršil dne 23. majnika v »Trgovskem domu« v korist »Dijaške kuhinje« v Gorici.

Vesti iz Istre.

Deželnozbornske volitve v Istri. Politič-no društvo za Hrvate in Slovence v Istri je proglasilo kandidate za predstoječe de-želnozbornske volitve. Kakor se pa čuje, hočejo nekateri nezadovoljneži ribariti v kalni vodi s tem, da poudarjajo, da ni v slovenskem volilnem okraju zastopan kmetski stan. Čudna logika. Ljudje, ki neopretno občejuje s kmetom, katere-mu pomagajo z nasveti v vseh stvareh, ne poznajo kmetijskih težej! Onim udom političnega društva v Istri bi kot pozna-valci istrskih razmer stavili samo eno vprašanje. Navedite nam samo eno ime osebe, ki bi temeljito poznavao jezik naših političnih nasprotnikov, mogla uspešno zastopati kmetijski stan v deželnem zboru istrskem. Mari oni nezadovoljneži mislijo, da je čast deželnega poslanca »si-nekura«. Slovani Istre žele, da se volitve deželnega zbora izvrše v znamenju sloge, da pokažejo enoten nastop, nastop, ki bo imponiral našemu nasprotniku tako, da si ne bo nikdar več upal proglasiti Istre za izključno italijansko pokrajino. Zbog tega vsi pod eno zastavo, zastavo političnega društva, katero hočemo vsi zavestni Slo-vani pri letošnjih deželnozbornskih volit-vah tako visoko dvigniti, da jo bo videl sam markiz Di San Giuliano v Rimu. Osebe, katere pa se nočejo s to mislijo sprijazniti, smatral jih bo slovanski na-rod za narodne odpadnike, in jih uvrsti v četo naših najbolj zagrizenih nasprot-nikov. V edinstvi je moč!

Vesti iz Koroške.

Iz koroškega vilajeta. Babilonija je men-da tam, kjer je bog enkrat zmešal jezike, tako, da ljudje drug drugega niso razu-meli. Tako bo kmalu tudi na Koroškem, ali pa še huje, ker ljudje nazadnje ne bodo razumeli sami sebe. Mutil sem se pred kratkim čez poldan v neki večji sloven-ski vasi, kjer je trorzredna šola. Otroci so šli iz šole in nekateri so me pozdravili s »Grüss Gott!« Vprašal sem vsakega po-sebej, kaj se pravi »Grüss Gott!« in vsak mi je odgovoril, da ne ve. To je pa tudi razumevno, ker pri tem pozdravu Nemec sam ne ve, ali pozdravlja bog njega, ali on boga. Za slovenske otroke pa pomenja to naravnost papagalsko vzgojo, ker ne vedo, kaj izgovarjajo. To je za nas Slo-vence in naše otroke do skrajnosti sra-motilno, poniževalno. Saj imamo sami svoje lastne in lepe slovenske pozdrave, ki prihajajo vsakomur iz srca in segajo v srce. Zato pa, starši, odločno zavračaj-te vse take hinavske nakane v vzgoji svo-jih otrok, saj imate vendar ljubke sloven-ske dečke in deklice, ne pa — papagajev!

Deželno sodišče.

Dve vreči lesnikov.

Pred sodnike deželnega sodišča sta bila včeraj pozvana 54letni težak Al. Černe, doma iz Tomaja, in 29letni težak Anton Silvestri, doma iz Gradiške. Obtožena sta bila zločina tatvine.

Černe in Silvestri sta delala kakor te-žaka pri ekspedicijski družbi »Adriatica«. 17. novembra l. 1913. sta dobila nalog, naj gresta v skladišče tvrdke Eisner po dve vreči že izluščenih lesnikov in naj te dve vreči lesnikov oddasta v skladišče A južne železnice na naslov gospoda A. Petroviča, trgovca v Indiji na Hrvaškem.

No, pri tvrdki Eisner so bili lesniki res vzeti (obe vreči lesnikov sta bili vredni K 305.75), nista pa bili izročeni juž. železnici ne v skladišče A, ne v nobeno drugo skladišče.

Vsled tega je državno pravdnštvo obto-žilo Černeta in Silvestrija, da sta ona dva ukradla te dve vreči lesnikov.

Včeraj na razpravi kakor tudi prej pred preiskovalnim sodnikom, sta obtožena Černe in Silvestri trdila, da sta popolnoma nedolžna. Dobila sta res nalog, naj gresta po oni dve vreči lesnikov v skladišče tvrd-ke Eisner in jih potem oddasta na južni železnici, a ker sta imela preveč drugega dela, nista tega naloga izvršila: onadva nista niti šla po oni dve vreči k tvrdki Eis-ner. Zvečer sta pa vrnila dotične papirje v pisarni ekspedicijske družbe »Adriati-ca«. Če sta bili oni dve vreči res dvignjeni iz skladišča tvrdke Eisner, tedaj ju je moral dvigniti kdo drug in skladiščnik te tvrdke bi se moral spominjati, če je oni dve vreči izročil njima, ali komu drugemu.

Vprašana posamezno, če ni morda mo-goče, da je eden njiju brez vednosti dru-gega dvignil oni dve vreči pri tvrdki Eis-ner, sta to oba izključila, ker sta rekla vsak zase: »Delala sva ves dan skupaj. Če bi bil on dvignil vreči pri Eisnerju, bi ju bil moral dati na voz in to bi bil jaz moral videti.«

Kakor priča je bil na to razpravo pozvan edino le g. Evgen Laucher, a se ni odzval pozivu ter ni prišel na razpravo. Vsled tega, in ker se mu je zdelo, da preiskava ni bila popolna, je branitelj obeh obtože-ncev predlagal, naj se spisi vrnejo preisko-valnemu sodniku, ki naj v izpolnitvev preiskave zasliši kakor pričo tudi skladiš-čnika tvrdke Eisner. In sodišče je temu predlogu ugodilo ter odgodilo razpravo.

Razne vesti.

Šaljivi odgovori. Ruski car Nikolaj I. je nekoč ustavil na cesti nekega polkov-nika, ki je precej na široko meril cesto; iz vsega njegovega nastopa je bilo videti, da je polkovnik pogledal precej globoko v kozarec. »Povej mi prijatelj,« ga je vprašal car, »kaj bi storil, če bi bil sedaj ti car in jaz polkovnik.« — »Velicanstvo,« je odgovoril polkovnik, »jaz bi se nikakor ne ponižal, nagovoriti tako svinjo!« — Vojvoda M... je obiskoval vsak večer ne-ko damo, v katero je bil zaljubljen že ce-lih 20 let. Ko je postala vdova, jo je v resnici tudi poročil. Ker je soproj postal po poroki nenadoma zamišljen, ga je vprašala vojvodinja: »Kaj tako premišljuješ, ljubček?« — »Mislim sem na nekaj, kar mi dela nemale skrbi. Kje naj namreč sedaj prebijem svoje večere?« — Ko se je igral-ka Brohan poročila z Marijem Uchar-dom, jo je neka njena koleginja, da bi jo razdružila, nagovorila: »Vaš bodoč! Poznam ga že dolgo časa, saj je moj bivši bodoč!« — »Nikar si ne domišljajte,« je odgovorila Brohan, »da s m jaz kedaj pričakovala, da dobim moža, ki bi Vas še ne poznal.« — Gledališki ravnatelj Preville v Rouenu na Francoskem je ne-koč grajal neko igralko radi njenega sla-bega nastopa v vlogi zapuščenega ljubice. »In to je vendar tako lahko,« jo je podu-čeval. »Mislite si, da ste strahovito za-ljubljeni. In sedaj vas naenkrat zapusti ljubček. Kaj storite v tem slučaju?« — »Poiščem si drugega!«

Kako se množe muhe. Profesor O. Ho-nard je izračunal, koliko potomcev bi ime-la muha, ki zleže štirikrat po vrsti po 120 jajčic. Iz teh jajčic se izležejo v desetih dneh muhe. Muha, ki je zlegla n. pr. 1. ju-nija prikratkaj jajčeca, bi imela 10. junija že 480 potomcev. 20. junija 57.600, 30. junija 6.912.000, 10. julija 829.440.000, 20. julija pa že 99.532.800.000.

Posebne vrste zločincev. Pred 100 leti je živel v Indiji neki Harku, zelo spreten »čarovnik«. Znal je šivati z nogami na-mesto z rokami. Obraz je znal tako spa-čiti, da so se mu usta raztegnila do ušes. Ostal je tri dni zakopan v zemlji. Imel je popolnoma gotovo zdravilo proti kačjemu piku. Za celo minuto je mogel ustaviti u-tripanje srca. To in še marsikaj drugega je znal in se je s svojimi »čarodejstvi« imenito preživljal. Ali še spretnejši pa je bil v nečem drugem poslu, ki mu je pri-našal še večje dobičke. Ko so se nam-reč prihajale dvorne gospe raznih princev in velikašev kopat v reko, je Harku skrit čakal v bližini. Ko je prišla prava prilož-nost je skrivaj smuknil v vodo, spaval pod ograjo v kopališče in tamkaj potegnil žensko pod vodo in žnjo vred odplaval žensko pot pod vodo iz kopališča. Ženska je v vodi zadušil in jej potem pobral ves dra-goceni nakit, ki ga Indijke ne smejo vzeti s sebe, ko se gredo kopat. Ostale ženske so vselej vse prestrašene pobegnile, mi-sleče, da je krolodil pograbil njihovo to-varišico. Tako je Harku napravil že več-krat in se mu ja vselej posrečilo. Nekega dne pa se je opekel. Ženska, ki jo je po-grabil, je bila mlada in močna ter ga je pograbila za vrat in bi ga bila zadavila, ko bi jej ne bil ušel. Prišli so na sled nje-govemu zločinskemu počenjanju, ki ga je

E. 67—14
10

Dražbeni oklic.

Po zahtevanju »Jan ranske Banke« v Trstu za to pane po odvet. Dr. Gustavu Gregorinu v Trstu bo dne 12. junija 1914. predpoldne ob 9. uri pri spodaj oznamenjeni sodnji v izbi št. 8 v Komnu

dražba nepremičnin

z t. l. 2, 3, 5, 6, 7, 8 v l. št. 90 ter z t. l. 2, v l. št. 456 d. o. Komen.

Nepremičninam, ki jih je prodati na dr žbi, je določena vrednost in sicer:

vl. št. 90 d. o. Komen	1. telo	K 21 00.—
" " " "	2. " "	2400.—
" " " "	3. " "	29748.—
" " " "	5. " "	40.—
" " " "	6. " "	2500.—
" " " "	7. " "	16436.—
" " " "	8. " "	560.—
" " " "	1. " "	50.—
" " " "	2. " "	6052.32

Najmanjši ponudek znaša: za

vl. št. 90 d. o. Komen	1. telo	K 10550.—
" " " "	2. " "	1600.—
" " " "	3. " "	14574.—
" " " "	5. " "	27.—
" " " "	6. " "	1250.—
" " " "	7. " "	10950.—
" " " "	8. " "	373.—
" " " "	1. " "	34.—
" " " "	2. " "	4035.—

pod tem zneskom se ne prodaje.

Dražbene pogoje, ki se s tem odobruj-o in liše, ki se tičejo nepremičnin smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamenjeni sodnji, v izbi št. 8. med opra-vilnimi urami

uganjali že sedem let. Pred sodiščem je povedal, da mu ni bilo toliko za dragoceno, kot za ono posebno slast, ki jo je užival, ko je davil ženske v vodi. Obsojen je bil na smrt in so ga vrgli krokodilom, da so ga požrli.

Državni zbori. Angleška poslanska zbornica šteje 670 poslancev, perška (gospodarska) zbornica pa 533. Francoski parlament šteje 584 poslancev, senat pa 300 senatorjev. Španska poslanska zbornica (kongres) šteje 341 poslancev, gospodarska zbornica (kortes) pa 360 članov. Nemški Reichstag šteje 397 poslancev, zvezni svet pa 58 članov. Italija ima 508 poslancev in 390 senatorjev. Zedinjene države ameriške imajo v poslanski zbornici 356 poslancev, senat pa šteje 88 članov.

Kje se največ dela? V 365 dneh leta delajo v Rusiji samo 267 dni, v Kanadi 270, v Škotski 276, na Angleškem 278, v Portugalski 283, na Poljskem 288, na Španskem 290, v ruskih baltičskih pokrajinah 295, v Avstriji 297, v Italiji 298, na Bavarskem, v Belgiji, Braziliji in Luksemburškem po 300, na Saksonskem 301, na Francoskem in v Finski 302, v Švici in Irskem 305, v Zedinjenih državah 306, na Nizozemskem 308, na Ogrskem 312 dni. Rusi imajo potemtakem največ praznikov, Madžari pa najmanj.

Rekord vnebotičnikov. Dosedaj je bilo poslopje Woolworth najvišje na svetu, toda v kratkem izgubi to čast. Amerikanski stavbniški inženir izdelal je nov ogromen stavbni načrt, ki se kmalu uresniči. Gre namreč za novo »najvišje poslopje na svetu«, za nebotačnik, ki bo visok 273 metrov. Poslopje bo last »Panamerikanske družbe«. Imelo bo 52 nadstropij in bo služilo družbi za uradne prostore. Stroški za to stavbo bodo znašali okrog 60 milijonov kron.

Kaj stane sufragetke. Požige, s katerimi hočejo angleške sufragetke navdušiti svoj narod za žensko volilno pravico, so povzročili dosedaj že ogromno škodo. Na ravnateljski seji neke zavarovalnice zoper požar v Liverpoolu, je bilo konstatirano, da znaša škoda, ki so jo povzročile sufragetke l. 1913 s požiganjem, nič manj kakor 5 milijonov kron.

Cudne številke. Pri turški državni blaginji je bilo pred tedni treba izplačati neko svoto, in turška oblast je potrdila izplačilo z letnico 1330. Listino je moral podpisati tudi koptovski patrijarh, ki je dostavil letnico 1630. Listina je nato romala na francoski konzulat in tam so napisali letnico 1914. Spis je nato dobil v podpis židovski rabin, a ta je napisal leto 5674. Končno je spis prišel na pošto in poštni pečat kaže datum 19. marca l. 1914.

Trgovina in gospodarstvo.

Obrtna obramba v Avstriji.

II.

Patenti izumov.

Patent izuma je obrambno izpričevalo z javno pravico, ki jo podeljuje država izumitelju.

To izpričevalo daje izumitelju pravico do posesti njegove iznajdbe v določenih časovnih mejah in pod gotovimi pogoji.

V splošnem stavijo vsa zakonodajstva predpogoji, da gre za novost. V Avstriji se zahteva, da se lahko porabi iznajdba v obrtu, da predstavlja tehnični napredek in da bodi delo povsem novo, če pa je izdelek znan, da bodi način izdelovanja nov ali pa sestavljen iz nove sestave znanih sredstev, bodisi tehnično-mehaničnih, bodisi kemičnih.

Patentno izpričevalo se prejme:

- a) za nov patent,
- b) za nov stroj ali novo sestavo pri izdelovanju, bodisi novega ali že znanega predmeta,
- c) za porabo že znanega stroja ali sestave pri izdelovanju novega predmeta,
- d) za novo kombinacijo že znanih sestavov, ki se porabljajo pri novih ali že znanih izdelkih,
- e) za nov kemični izdelek,
- f) za nov način izdelovanja že znanega predmeta,
- g) za novo porabo že znanega kemičnega procesa.

Iznajdba se smatra tedaj za novo, če ni bila že pred vložbo patentne zahteve že izstavljena ljudstvu ali pa opisana, bodisi v kakih tuzemskih ali inozemskih revijah ali časopisih na tak način, da bi jo lahko posnela izkušena oseba, ter ni bila še predmet predprave ali avstrijski patent.

Patentirati ni mogoče onih iznajdb, katerih namen je protipostaven, nemoralen ali škodljiv ljudskemu zdravju ter onih, kojih namen je, da se z njimi vara ljudstvo, znanstvenih zakonov kot takih in končno onih, ki tvorijo predmet državnega monopola. Dalje ni mogoče patentirati gastronomičnih izdelkov, zdravil in razkužil, vendar se lahko patentira kemični proces, potem katerega se izdeluje.

12. Prošnja za patent mora vsebovati natančen popis izuma ter določiti jasno in izrazito, za katero stvar se prosi patent, v koliko se razlikuje od drugih, na to meričnih izumov ter omejuje pravico izumitelja, toliko proti ponarejevalcem, kolikor proti poznejšim izumiteljem. To podlago so si osnovala vsa zakonodajstva.

Glede pretresa prošnje se razna zakonodajstva bistveno razlikujejo. Splošno se deli v dva osnovna sestava, onega proste koncesije ter v onega presoje o vprašanju glede novosti, vrednosti in pridobitljivosti pravic.

V prvem sestavu ugotavlja država edino, ali se je zadostilo zakonskim predpisom in ali so se izpolnile predpisane podrobnosti, ter izda nato izpričevalo, ne oziraje se na to, je li kaka novost, porabna v obrti in ali se škoduje pravicam, ki so jih dosegli tretji s predidnimi patenti.

To mnogo olajšuje dosego patenta, na pravi pa skoraj iluzorično zaščito onemu, ki ne razpolaga z dovoljnimi sredstvi, ker tudi lahko ponarejevalec doseže na enak način podoben patent in mora izumitelj varovati svoje koristi le z večnimi pravdami.

V drugem slučaju skuša država, da se pred podelitvijo patentnega izpričevala prepriča, jeli izum res nov, dober za porabo v obrti. V ta namen si pomaga s predhodnim pretresom od strani patentnega urada, ali pa z razglasom, ki omogočuje deležnikom, da lahko ugovarjajo podelitvi obrambe, ali obojimi sredstvi.

Na ta način se težje doseže izpričevalo, vendar nam daje, enkrat doseženo, gotovo jamstvo, da ne doseže drug iste predprave. Ravno patenti, izdani v onih državah, kjer je predhodni pretres posebno strog, nekako dokazujejo, da gre za res novo in uporabno stvar.

Avstrijsko zakonodajstvo, ki posnema nemško, se ravna po načelu predhodnega pretresa.

Kdor hoče pridobiti v Avstriji za kako iznajdbo patentno izpričevalo, mora predložiti, bodisi sam ali potem patentnega pravdnika, prošnjo pri c. kr. patentnem uradu, opremljeno s predpisanimi podrobnostmi. Ni treba priložiti osnutka, če to ne zahteva izrecno c. kr. patentni urad. V večini slučajev ni niti priporočljivo za državo, da se izdelek osnutka pred predložitvijo prošnje, to pa radi tega, ker se šteje prednost le od hipa predložitve. Pri izdelbi osnutka se potratno vedno precej časa, medtem ko drug, ki je slišal o stvari, zaprosi patent v lastnem imenu. Izumitelj res lahko zahteva sodnim potom pravico prioritete, more pa težko doprinesiti prepričevalne dokaze, posebno če se je kdo nepoštenim potom polastil njegovega izuma, ter potem tretje osebe prosi podelitve patenta. Vsled tega je treba paziti, da se iz prevelikega prizadevanja, priložiti popisu tudi model, ne izgubi vse.

Kdor biva v Avstriji, lahko predloži prošnjo neposredno c. kr. patentnemu uradu. Vsekakor so težave dobre sestave, uveljavljanja svojega mnenja napram ugovoru ter dosego znatne predprave take in tolike, da skoro vsi iščejo pomoči pri strokovnjakih, t. j. pri patentnih pravdniki in on malo števil, ki tega ne stori, se skoro vedno kesa. Kdor je izkušen v patentnih zadevah, sestavi lahko iz posebnega izuma, določenega v posebni namen, prošnjo, ki je zelo razsežna in neprecenljive trgovske vrednosti; nasprotno pa, kdor ni izkušen v izvršbi, lahko s slabo stilizacijo zahtev, zmanjša njega dalekosežnost ali pa napravi iluzorično vsako obrambo.

17) Pri sprejemu prošnje za patent potrdi c. kr. patentni urad prošnjo dan in uro vložbe.

18) Ko se je prepričal, da odgovarja prošnja zakonskim predpisom ter da ni načelnih zaprek, izroči akt poročevalcu (preizkuševalcu), kateri izkuša uradno vrednost patenta ter obvesti stranke o eventualnih ugovorih, da more stranka odgovoriti ter jih pojasniti.

Zalibog je c. kr. patentni urad preobložen z delom ter nima zadostnega števila osebja. Vsled tega se po navadi objavi preliminarni sklep komaj nekoliko mesecev po prijavi.

19) Poročevalec (preizkuševalec) c. kr. patentnega urada zastopa koristi večine napram prošnjam ter si prizadeva, da izloči od izuma že znani del ali pa, da zmanjša obseg obrambe, tako da nimamo monopolov, ki bi škodovali pravice večine, bodisi interesov gotovega kroga, bodisi one posameznika. Potrebna je posebna izkušnja, da se mu zamore ugovarjati, ter je važno, da si ustvarimo mnenje ter da dvignemo že začetkom svoje ugovore.

Često se dogaja, da se prošilec, ki ni zastopan od patentnega pravdnika ustraši ugovorov, ker jih smatra za merodajne ali da se težko ugovarja sodbi, izrečeni od preizkuševalca. Čestokrat se dogaja, da kak izumitelj, vsled pomanjkanja energije ne podpre, ne doseže patenta, katerega nasprotno dobi pozneje drug, ki je boljše poučen.

Mnogo je tudi odvisno od sestave zahtev, ki morajo biti čim razširnejše, da postane predmet koristen. Vedno se zahteve lahko v teku postopanja omeje težko pa razširijo.

21. Ko je dokončano preliminarno postopanje z ugodnim uspehom, n. p., da ni bilo ugovorov ali pa, da so bili ti ovrženi, končno, da so bile zahteve primerno omejene, se objavijo zahteve v patentnem listu. Prošnja pa, opremljena z vsemi podrobnostmi, je izstavljena v prost vpogled pri c. kr. patentnem uradu.

22. Vsako ima pravico ugovarjati podelitvi patenta v mejah in s predpisanimi podrobnostmi zakona.

23. Če se tiče važne tvrdke, se spravijo vsi tekmeči na noge ter skušajo ovirati podelitev patenta, ali če jim primenjuje utemeljenih ugovorov, si prizadevajo, da ovirajo tek potrebnih operacij za dosego patenta. Vsled tega je čestokrat priporočati, da prosil, posebno pri predmetih, ki se prodajajo v velikih množinah, podelitve

patenta človek, nepoznan v obrtnih krogih.

Če se tekom roka, predpisanega po zakonu, ne dvignejo ugovori ali da se jih ne sprejme ter se ovreže morebitne pritožbe, izda c. k. patentni urad patentno izpričevalo, vključi patent in objavi izvršeno vključbo v patentnem časopisu.

24. Tudi po podelitvi patentnega izpričevala se lahko ugovarja, toda le sodnim potom.

Pravdni stroški za izbris patenta grede naravno v breme stranke, ki podleže, ter so posebno veliki radi sodnega postopanja. Torej je najpametneje, ne zaplesti se v pravdo za izbris brez temeljitih virov.

25. Proti vsem razsodbam c. k. patentnega urada za izbris patenta je na razpolago pritožba na c. k. patentno sodišče.

Po dosegli obrambe je važno, da se plačujejo točno letni prispevki v izogib izgube patenta. Razum tega se mora v Avstriji (in tudi v drugih državah) obrtno izrabiti patent tekom 3 let ali vsaj ukreniti med tem časom potrebno za njega uporabo, sicer se izgube vse pravice.

Ker omogočuje patentno izpričevalo izdelovanje predmeta ali izbrze procesa in patentirane priprave, sledi, da lastnik patenta v razsežnosti patenta ni podrejen naredbam obrtnih zakonov, ki zahtevajo gotove osebe zmožnosti za izvrševanje obrti.

Kdor brez pooblastila od strani imejitelja patenta izdeluje ali prodaja varovani predmet ali pa drugim pomaga pri izkoriščanju v trgovini ter kdor ina zase pravico preduporabe, pomaga tretjim ali pa samo olajšuje zlorabo zagreši zlobno oškodovanje, kaznjivo s K 1000—4000 globe ter s trimesečnim do enoletnim zapromom. Ni izključno, da pripada čin te vrste predpisom kazenskega zakonika glede sleparstva. Krivec je nadalje civilnim potom odgovoren za škodo, ki mu je dokaže imetnik patenta, da jo je trpel.

Vsaka napačna navedba, da je predmet varovan po avstrijskem patentnem zakonu, ki meri namenoma na to, da vara ljudi (n. pr. pripis »patentirano«) se smatra kot prestopak zakona, ter se kaznuje potom politične oblasti. (Pride še.)

BORZNO POROČILO.

dne 16. majnika 1914.

Efektna borza.

Dunaj, 125 pap. Avstrijska renta papir 81.15 avstrijska srebrna renta 1.65, avstrijska krona renta 92.10, ogrska krona renta 91.50, kreditke 6.25, Anglobanka 330.50, Union 575.0, Landerbank 491.—, Bankverein 511.—, dr. žel. 693.75, Lombardi 97.75, alpine 806.—, turške srečke 220.50, Napoleoni 19.16, marke papir 117.63, London kratko 24.10, Pariz 95.75, Mirno.

Po sodbi nekaj stotin zdravnikov je Thymomel Scilla iz lekarne B. Fragner v Pragi izoborno in presenetljivo učinkujoče sredstvo za lajšanje in ustavljanje duševnega kašlja. Steklenice po 2.20 K se dobivajo po skoro vseh lekarnah, pazite pa strogo na ime izdelka in izdelovalca.

Za odpravo trdovratne zapeke je potrebna daljša uporaba primerne sredstva. Naravna kislja voda »Fran-Josip« spada med najboljša sredstva te vrste, ker vsebuje velike množine lečilnih in odvajalnih snovi. Ekskelenca tajni svetnik prof. von Lenbe v Würzburgu, član kr. zdravstvenega sveta je dognal, da ne škoduje ta voda tudi povzeta v veliki množini. Celo bolnikom, ki so šele ozdravili od vnetja slepega črevesa in ta voda škodovala.

Dobiva se v lekarnah, mirodilnicah ter prodajalnicah kislih vod.

MALI OGLASI.

se računajo po 4 stot. besedo. Mastno ti-kane besede se računajo enkrat več. — Najmanjši pristojbina znaša 40 stotink.

Stanovanje na željo tudi hrana odda se takoj dvema mladeničema. Škorklja ul. Romagna št. 668. 499

Hišica nova z malim vrtom se takoj prod. — Naslov pove Ins. odd. Edinosti pod št. 509. 500

Čevljarska mojsterca išče dela na domu. Cene zmerne. V. Bosco št. 12, vrata 6, Tauer. 501

Proda se hiša na deželi primerna za umirovljenca ali obrtnika. Oglasiti se je na Scali Santi št. 180, Rojan. 502

Odda se takoj meblirana soba z lepim razgledom. Rojan, Scala Santa št. 180. 503

Na prodaj je benzin-motor 4½ H P v Trstu, ulica Vasari št. 19, skladišče parketov. 504

Vsako nedeljo in praznik se prirejajo plesni venčki v gostilni »Internazionale« ulica Gian Rinaldo Carli z mnogostevilno godbo. 506

Spretnega in zanesljivega poslovođa sprejme takoj trgovina s papirjem in knjigarni v Trstu. — Naslov pove inseratni odd. Edinosti pod št. 507. 507

Stanovanje in hrano dobi pošten delavec pri slovenski družini. Ulica S. Marco št. 4, III nad. 509

Odda se stanovanje soba, sobica in kuhinja v Rojanu. Pojasmila ulica Geppa št. 16, Zganjarna. 103

Proda se dobro vpeljana čevljarska, obstoječa že 30 let. Naslov pove Ins. odd. Edinosti pod št. 512. 512

Odda se v najem soba, sobica, kuhinja K 22, soba, kuhinja K 12, Kolonja št. 261, zrazen mesnice. 511

†
Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, da je naš ljubljani soprog, oziroma oče, gospod
JOSIP KRPAN
danes po dolgi in mučni bolezni v starosti 46 let mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb predraga pokojnika se bo vršil danes, v nedeljo, dne 17. maja ob 4 in pol popoldne iz hiše žalosti, ulica Roiano št. 2 (Rojan).
TRST-ROJAN, dne 15. maja 1914.
Marija, soproga. Josip, sin, Zorka, Angela, hčerke.
Brez posebnega obveščila.
Novo pogrebno podjetje, Corso 47.

Babica izkušena, se priporoča častitim gospod. Ulica Parini 2. 508

Kraški teran domačega pridelka v ulici Alessandro Vittoria št. 2. 487

Nova moderna čevljarnica Trst, Ulica Barriera vecchia 19, Men tti Loy. Najboljše obuvanje. Cene zmerne. Prilika za birno. 495

V najem vzamem malo hišo s 3—5 prostori in vrtom, oziroma stanovanje v pritličju z vrtom v okraju Sv. Vid, Chiarbola ali Sv. M. M. Zgornja. Ponudbe na naslov: V. Zelinskij, tovarna Linoleum, Trst. 491

Priporočila slavnemu občinstvu pekarno in slaščičarno. Prodaja moka iz prvih ml nov. Sprejme se pecivo vseh vrst. Ivan Žerjal. Svoji k soojim I. 489

2 hiši z 20 prostori, hlevi, vrt, travnik, gozd, vinograd s sadnimi drevesi 18 757 m² pripravni za tovarno, krasna lega, 1 uro oddaljeni od Trsta se prodajo radi bolezni za K 22.000. Saldo cena 8.000. P. jasnica daje Kolarič, Kavarna Corso. 800

Na hišo in zemljišče v Barkovljah cenjeno na K 100.000 se išče posojilo K 40.000 na 1 vključbo. — Proda se v Barkovljah hiša (3 obo, kuhinja in vrt) za K 13.000. Pojasmila daje Kolarič, Kavarna Corso 9—11 in 3—6. 801

Odda so takoj soba poštenemu mladeniču Vpršaški pri A. Repenšek u. knjigovozu, ulica Cecilia št. 9. 602

Leopold Milčič priporoča cenj. občinstvu svojo pekarno in slaščičarno. Vrda Largo Boschetto št. 556. Prodaja moka vseh vrst na drobno in debelo. Odprta je nova podružnica v Sv. Ivanu 703 v bližini »Narodnega doma«. 2340

Prodajo se vrata, okna, umivalniki, kamenene stopnice. Ulica Piccardi št. 18. 513

Odda se sobica in hrana mladeniču. Ulica San Francesco št. 23, IV nad. 514

Odda se takoj soba in sobica meblirane s hrano. Ulica Boschetto št. 40, vr 2. 900

Hiša v krasni legi za vsako trgovino, letnih K 3010 prodaja se radi bolezni, cena po dogovoru, pojasmila v trgovini jestvin Campo S. Giacomo št. 18. 494

Kovaški vajenci s plačo se iščejo. Tovarna rouleaux Ing. Lud. Fischer Trst, Via dei Moreri 72. 496

Išče se gostilna v okolici Gorice v najem ali od ltra. Eventuelno kupim tudi malo hišo. Ponudbe na Inseratni odd. Edinosti pod »Hiša« št. 494. 494

V bližini Tržiča se prodaja 88.000 metrov obdelane zemlje z napeljavno vodo. Primno tudi za stavbe. Cene zmerne. Naslov pri Ins. odd. Ed. 493

Mlad ključavničarski pomočnik išče službe, sprejme tudi kako drugo slično delo. Naslov pove Ins. odd. Edinosti. 490

Odda se takoj soba z dvema posteljama pri slovenski družini. Ulica Barriera vecchia 22, IV nad. desno. 60

Restoracija Bonvecchiatti, Via Ghega na sproti kavarni Fabris, se priporoča z dobro kuhinjo, kosilo 60 vin. Izborna vina. Pr o Plensko Urquell. Čez ulico 64 vin. iter. — Točna postrežba. Sobe za prenočilo. Priporoča se Vavpotič, r-stavratr. 451

Barkovlianski starši!

Za birmo

vam nudim veliko množino modernih in elegantnih čevljev, ki sem jih nalašč naročil iz tovarne. — Delo je solidno, cene najnižje in postrežba vsestransko zadovoljiva.

Priporoča se najtopleje

Ivan Rožanc.

Prva kraška avtomobilna zveza s Trstom z sedežem v Bazovici

Vozni red ozir. cenik Prve avtomobilne zveze s Trstom:

ODHODI: Ob delavnikih:

6 zj., 10-15, 5-45 zvečer	LOKEV	9-15, 1-15, 9—
6-15 10-30, 6—	BAZOVICA	8-45, 12-45, 8-30
6-45, 11—, 6-30	TRST	8-15, 12-15, 8— zvečer

dohod Piazza della Caserma.

Ob praznikih:

6 zj. 9 zj. 2 p. 8-30 zj. (10-30 zj.)	LOKEV	7-45 10-45 3-45 10-15 (12-15)
6-15 9-15 2-15 8-45 (10-45)	BAZOVICA	7-30 10-30 3-30 10— (12—)
6-45 9-45 2-45 9-15 (11—)	TRST	7— 10— 3 pop. 9-30 (11-30)

dohod iz Trsta Piazza della Caserma

CENE: IZ TRSTA-BAZOVICA ali obratno 1— —80 1-20 1—
IZ TRSTA-LOKEV 1-60 1-20 1-80 1-60
IZ BAZOVICE-LOKEV —60 —80 —80 —80

TOVORNI PROMET: Za družab. od 100 kg Za nedružabnike
Iz Trsta do Bazovice —45 vin. —80 vin. —80 vin.
Iz Trsta do Lokve —65 vin. 1-20 vin. 1-20 vin.

Prva kraška avtomobilna zveza s Trstom z sedežem v Bazovici

Danes ob 4 pop. prva pomladanska veselica pevskega društva „Kolo“ v Barkovljah

Frambois

izboren sirup, nastavljen po
K 1-60 liter. Pristna na-
mizna vina za družino;
viški opolo, bel in črn,
istrsko, furlansko in teran.
Izborno in zajamčeno pe-
neče vino. Sladki refošk,
Asti in šampanjec. Bogata
zaloga butelj in dezertnih
vin, likerjev, grenčice in
žganja ponuja in sprejema
naročila trdka

**E. Jurcev, Trst, ul. Acque-
dotto 9. Telefon 236 R. 8.**
Ceniki na zahtevo zastorj.

nima za to službo nikakih zmožnosti in ki ga niti na najmanjši sestanek ne morejo poslati, ne da bi jo zavoljo. Ta mož dobiva baje 360 K mesečne plače, to seveda samo zato, ker je Lah. Rajše so torej namestili nesposobnega, samo da ni prišel na to mesto Hrvat.

Take so torej socijalno-demokratske strokovne organizacije, tak je socijalno-demokratski centralizem.

Nočemo trditi, da je pri narodnih strokovnih organizacijah že vse urejeno, toda v lepem razvoju so. Samo centralizacija še ni popolnoma izvedena. Mnenje pisca tega članka je, da naj bi se slovenske nar. strok. organizacije centralizirale v Pragi, nemške in italijanske pa na Dunaju. Slovenski denar naj ostane v slovenskih rokah, nemški pa v nemških. V Avstriji bi imeli potemtakem dve veliki centrali, eno slovensko in eno nemško. V slučaju upravičenih gospodarskih gibanj bi bil seveda potreben skupen nastop.

Mi samo na slovenski podlagi slonečo centralizacijo lahko podpiramo, nihče pa naj ne zahteva od nas da bi se organizirali v internacionalni plesnobi avstrijske socijalne demokracije, ki je nemška in se hoče sama okoristiti — na slovensko škodo ter se za centralizem ogreva samo sedaj, ker vidi, da so Nemci v večini in da jim to — nese.

Slovensko delavstvo pojde zato svojo pot naprej.

Kmetijski vestnik.

Poročal na XX. rednem občnem zboru »Tržaške kmetijske družbe« v prostorih »Nar. doma« v Trstu dne 26. aprila 1914, družbeni tajnik Fr. Voisk.

Slavni zbor!

Bilo je dne 22. aprila 1894 l., ko so se na povabilo pok. Dragotina Martelanca iz Barkovca sestali gospodje: Ivan Goriup z Opčin, Ivan Marija Vatovec iz Sv. Ivana, Josip Požar iz Rojana in že imenovani Martelanc k posvetovanju, kako bi bilo pomagati okoliškim kmetovalcem in povzdigniti kmetijstvo v tržaški okolici. Duša tega podjetja je bil ravno omenjeni, žal, prezgodaj preminuli Dragotin Martelanc. Na tem sestanku so sklenili ustanoviti kmetijsko družbo za tržaško okolico, ki naj združi vse kmetovalce tega okraja in vsposobila k napredku v kmetijstvu. Kakor pri rojstvu skoro vseh naših važnejših gospodarskih ustanov v zadnjih 25 letih, je kumoval med drugimi tudi gospod dr. Gregorin, ki je naši družbi sestavil pravila.

Že v drugi seji začasnega odbora so bila pravila družbe potrjena, toda »g. Ivan Marija Vatovec, kateremu se je že hotelo vročiti odlok potrjenih pravil, ga je vrnil, ker je bil pisan v nemščini.«

Ustanovni občni zbor se je vršil dne 17. junija 1894 l. v dvorani Mally. Predsednikom je bil izvoljen g. Ivan Goriup; zelo značilno je, da vidimo danes, po dvestih letih, tega gospoda še vedno kakor predsednika naše družbe, katero mesto je častno zavzemal dvajset let nepretrgoma.

Na tem občnem zboru je bil izbran podpredsednikom pok. Josip Turk, tajnikom pa Miloš Kamuščič. Toda tajniške posle je vodil tedaj komaj 22 letni enolog (vinarski strokovnjak) g. Ivan Sancin, sedaj drž. potovalni učitelj kmetijstva in deželni poslanec v Istri.

V odbor so bili voljeni: dr. Simon Pertot, Ivan Marija Vatovec, dr. Matej Pretner, A. Sancin (Drežak), Turk, Fr. Žitko, Pertot Dragotin, Pertot Josip, Klun Ivan Marija, Balanč, Cibic, Ciak Jakob in Mandič.

Podpredsedniki družbe so bili sledeči: Josip Turk (1894—1895, V. Matej Živic (1896), dr. Matej Pretner (1897—1904), dr. Simon Pertot (1905—1907), dr. Edvard Slavik (1908—1914).

Tajniki: Miloš Kamuščič (1894), Anton Grmek (1895—1896), Ivan Fajdiga (1897—1898), Josip Hvala (1899), Fran Rakuša (1900—1901), Anton Štrekelj (1902), Josip Pertot (1903—1904), Anton Valentič (1905 do 1910), Fran Jereb (1911), Ivan Godina (1912), in Fran Bratoš (1913).

Blagajniki: dr. Matej Pretner (1894—1895), Fr. Žitko (1896), Andrej Černe (1897—1904) in Josip Pertot (1905—1913).

Naslov družbe je bil začetkom »Kmetijska in vrtarska družba za Trst in okolico«. Že v letu 1895, t. j. eno leto po ustanovitvi družbe, je bilo treba izpopolniti pravila, ker je družba hotela ustanoviti podružnice. Ob tej priliki se je spremenil tudi naslov družbe v »Kmetijsko družbo za Trst in okolico«.

Lansko leto 1913 se je pokazala potreba, da se pravila družbe zopet predelajo in skrajša tudi njen naslov, ki se dandanes glasi: »Tržaška kmetijska družba«.

Članarina družbe se je začetkom določila na 4 K, toda že leta 1898 se je znižala na 2 K. V letu 1913 se je zvišala na 3 K, kar je ozirom na velike koristi, ki jih nudi svojim članom, res mal prispavek.

Prvo delo, ki si ga je »Kmetijska in vrtarska družba za Trst in okolico« naložila, je bilo sestava »Spomenice o poljedelstvu v tržaški okolici«, ki jo je 1895 l. dala tiskati v obliki brošure in jo razdelila med okolišanske kmetovalce; predsednik pa jo je osebnostno izročil »Njegovi prevzvišenosti gospodu c. kr. ministru za poljedelstvo na Dunaju«.

V začetku je družba naročila vsakemu udu kranjski kmetijski list »Kmetovalec«. Ker pa je bilo to predrago in se list ni mogel zadostno ozirati na tu vladajoče kmetijske razmere, se je opustil in 1898 l. se je sklenilo, da bo društvo samo izdajalo svoje glasilo. Tako je izšel dne 1. junija l. 1898.

»Gospodarski list za tržaško okolico«, katerega je urejeval družbeni tajnik Ivan Fajdiga. Ta mesečnik je izhajal tri leta in

bil prve dve leti urejevan po imenovanem tajniku, tretje leto pa po tajniku Andreju Černetu. Koncem 1900 l. je prenehal izhajati »Gospodarski list«, ker je v isti dobi začel izhajati strokovni list pod podobnim naslovom (Primorski gospodar) in sta se ta dva lista večkrat zamenjala. Namesto prvega naslova pa si je naša družba izbrala za svoje glasilo ime: »Vinarski in vrtarski list«, katerega je urejeval tedanji kmetijski potovalni učitelj na namestništvu v Trstu, g. Anton Štrekelj, in ki je izhajal kakor mesečnik v letih 1901 in 1902. Pri obeh listih so sodelovali tudi drugi strokovnjaki; posebno naj omenjamo tu g. Frana Gombača, tedanjega vinarskega nadzor. in sedanjega kletarskega nadzor. na Kranjskem. Ko se je pa g. Štrekelj preselil v Gorico, moral je prenehati naš list, ker ni bilo dobiti sposobnega strokovnjaka, ki bi prevzel uredništvo. Družba se je tedaj odločila, da stopi v stike z Goriskim kmetijskim društvom, ki je prepustilo članom naše družbe svoj list »Primorski gospodar« za primerno ceno. In od tistega časa dobiva vsak od ta list, medtem ko se »Kmetovalec« naročuje le za gospodarske svete.

Kmalu po ustanovitvi družbe je odbor uvidel, da prihaja sam le težko v stike z okolišanskimi kmetovalci, ker se nahajajo odborniki po večini v mestu. Sklenil je na podlagi premenjenih pravil v letu 1898 ustanoviti po okoliščini kmetijske podružnice. Ob priliki ustanovitve istih so se obdrževali po okoliščini kmetijski shodi, ki so imeli tudi namen pridobiti okolišanske kmetovalce za družbo. Teh shodov se je začel kmetijsko udeleževal ves odbor in zborovanja so se navadno vršila ob obilni udeležbi okoličanov.

Kmetijske podružnice so obstojale v Bazovici, na Opčinah, na Proseku, v Sv. Križu, Rojanu, Lonjerju, pri Sv. Ivanu in v Skednju.

Delovanje podružnice je bilo začetkom kaj intenzivno in plodonosno, toda sčasoma je pojemalo tako, da je družba bila primorana iste opustiti. Izbrala si je pa v vsaki vasi po enega ali dva zaupnika, ki so tvorili nekako tesnejšo vez med odborom in člani.

V zadnjih letih, ko je družbino delovanje zopet malo oživilo, je družba na podlagi spremenjenih pravil zopet razširila svoj de lokrog po okoliščini z ustanovitvijo gospodarskih svetov, ki tvorijo nekako središče kmetijskega gibanja v posameznih vaseh in okrajih.

Začetkom družbinega delovanja se je v okolici pogostokrat priredilo kmetijske shode, združene s predavanji strokovnjakov, ki so bili vedno dobro obiskani.

V letu 1899 je družba imenovala Andreja Černetu svojim nadzornikom za kmetijstvo v tržaški okolici, kateri bi naj nekako nadziral in opazoval razmere kmetijstva in o tem poročal odboru, da zamore ta na podlagi dejstev ukrepati vse potrebno v povzdigo kmetijstva v svojem področju. Toda ta naredba je bila kmalu zopet opuščena.

Kako je bilo pa delovanje družbe v prospeh posameznih kmetijskih panog v tržaški okolici v dobi dvestih let?

Živnoroje v tržaški okolici je družba skušala že takoj v začetku svojega obstanka pospeševati in si je nadelala nalogo, da bo v prvi vrsti skrbela, da pride v ta okraj zadostno število dobrih in sposobnih bikov, od katerih so odvisni uspehi govedoreje. Če je družba plavala v ugodnih gmotnih razmerah, nakupila je dobre bika in jih dala živinorejcem brezplačno v uporabo. Ako pa ni bilo dovolj sredstev, je nastopila pri vladi s prošnjami, naj ona v enem ali drugem okraju odpomore pomankanju dobrih bikov.

Dandanes ni mogoče več utajiti dejstva, da so se naši okoliščini oprilej vzrejanja junic in telčkov v večji meri nego sploh kedaj prej. To dokazuje tudi veliko zanimanje za nagraje, ki jih je družba pred dvema leti (1912) razpisala za tista teleta, ki se naj puščajo za plemo. V enem samem letu je družba razdelila čez 1100 K v ta namen. Žal, da jej sredstva niso dovolila, da bi nadaljevala to prekoristno akcijo, ki je marsikatero plemensko žival obvarovala pred mesarjem nožem.

Družba je tudi podpirala vladno akcijo za podelitev nagrad za uzorne hleve in svinjake.

Mlekarstvo je v tržaški okolici prepuščeno popolnoma posameznikom — mlekaricam, ki morajo z vsako še tako malo množino mleka danndan od vsakem vremenu nositi v mesto, da ga vnočijo. Pri tem pa trpe ženske zdravstveno in moralno in gospodinjstvo v domači hiši tudi ne more biti v redu. Temu odpomoci je bila skrb družbe, ki je hotela ustanoviti v posameznih vaseh, najprej v Bazovici, mlekarske zadruge. Toda za uresničenje te ideje ni še prišel ugoden čas in mora to čakati na poznejšo bolj primerno dobo.

Ne smemo pozabiti imenovati tu moža, ki se je s posebno vnemo oprjel tega načrta in ga hotel po vsej sili uresničiti, ker je spoznal velikanske koristi, ki bi jih imela okolica posebno v zdravstvenem, moralnem, pedagogičnem in tudi v materijelnem oziru. Ta dalekovidni, idealno navdahnjeni mož je bil dr. Simon Pertot, zdravnik, domačin, ki se mu ima naša družba veliko zahvaliti.

V zadnjem času so se večkrat slišale pritožbe glede postopanja magistratnih in drugih organov proti našim mlekaricam. Družba je tudi v tem oziru šla našim okoličanom na roko in jim pomagala, ako so dotični organi ravnali krivično.

Prašičereje je družba pospeševala s tem, da je nakupovala dobre plemenske mrjase in svinjice ter jih brezplačno oddajala kmetovalcem pod pogojem, da jih določeno dobo rabijo za olemo.

**LEPE OBLEKE
ZA BIRMANCE**
v zelo veliki izbiri pri
BOHINEC & Co Trst
ulica Ponterosso 8, vogal ul. Nuova 13
**Vsakovrstne obleke za moške
dečke in otroke.**
Fine, elegantne obleke, katere izdelujejo najboljši krojači.

NESTLÉ-JEVA Poskušnje pošlje na zahtevo popolnoma zastonj
MOKA ZA OTROKE Nestle, Dunaj I, Biberstrasse.

**Zaloga moke, otrobov in ovsa prve vrste
RUGGERO GAMBEL**
Trst, ulica del Bachi šte. 8.
vogal ulice Acquedotto. Telefon šte. 24-03

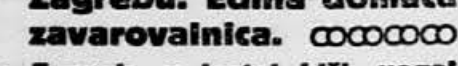
Josip König nemški zobotehnik
Trst, ulica San Nicolò šte. 18/II.
Sprejema od 10 do 1 in od 3 do 8 pop.

Ste se že poslužili v čevljarnici
ANTONA JAVERNIKA
v ulici Farneto št. 33?
Sprejema vsakovrstna popravila.

Žvepleno Varždinske toplice, (Hrvatsko).
Železniška, poštna, telef. in hrzjavna postaja. Nov zdraviliški hotel z električno razsvetljavo
staroznana radioaktivna žveplena kopelj 58 C
priporočljiva za trganje, revmo, ishijo itd. Pitna zdravilišča za bolezn v vratu, krhiju, prah, jetrih, želodcu in v ševih. Električna masaža, blatne, oglikovne kisle, solne in soperne kopelji. Odprto celo leto. Moderni komfort. Novi hotel. Kraina okolica. Vojška godba. Prospekti zastonj od zdraviliškega ravna teljstva. Zdraviliški zdravnik dr. I. Loehert.

Kabaret Varieté Maxim
TRST - Via Stadion šte. 10 - TRST
CARLO MAURICE, ravnatelj-lastnik. - Ferdinand Leopoldi pri glasov. »Kupfeld«.
Zadnji spored te sezone z umetniki prve vrste.
Začetek ob 9 zv. od 15. do 31. maja 1914. Konec ? ? ? ? ?
Le petite Lotte imenovana mala Veetie Gilbert, Palma Clair, fantastična plesalka. Mital Sladka, kabaretistka. Mariel Friedl, pevka. Morgan Grete, subretka. Frida Meritiana, plesalka. Mita Manuela, pevka. Giorgia Colomba, italijanska zvezda. Enrico Hoppé, komik. Marzipan Duet.
Prednaznani! Dne 31. maja zadnja predstava te sezone, in častni jubilejni večer jako priljubljenega ENRICO HOPPE.
Vstopnina: Prvi prostor K 2. - Drugi prostor K 1.

**Velika zaloga in tovarna pohištva
ANDREJ JUG - TRST**
via S. Lucia 5. via Fabbri 10.
Bogata in lepa izbira finega in navadnega pohištva in svoji k svojim!
Tapetarij. Telefon 17-30

CROATIA Zavarovalna zadruga v Zagrebu. Edina domača zavarovalnica.
Ustanovljena leta 1884. - CENTRALA: Zagreb, v lastni hiši, vogal Marovske in Preradovićeve ulice. - GLAVNO ZASTOPSTVO: Ljubljana, Novisad, Osijek, Reka, Sarajevo.
Podružnica v Trstu, ul. Lavatolo 1, II.
Telefon št. 24-94.
Ta zadrug. prevzema pod ugodnimi pogoji sledeča zavarovanja:
1. Na življenje.
1. Zavarovanje glavnice za slučaj doživljenja in smrti.
2. Zavarovanje dote.
3. Zavarovanje življenske rente.
2. Proti škodi po požaru.
1. Zavarovanje zgradb, (hiš, gospodarskih zgradb in tovarnen.
2. Zavarovanje premičnin, (pohištva, prodajalniškega blaga, gospodarskih strojev, blaga itd.
3. Zavarovanje steklenih šip.
Zadružno imetje v vseh delih znaša K 3,013.332-66
Letni dohodek premije s pristojbinami K 1,486.297-56
Izplačane škode K 5,264.162-96
Sposobni posredovalci in akviziterji se sprejmejo pod ugodnimi pogoji.
Natančnejše informacije daje
Podružnica „Croatiae“, Trst, ul. Lavatolo 1, II.
in glavno zastopstvo „Croatie“ v Ljubljani (tvrdka Kmet in Slivar).
Zastopnik za Gorliško g. Franc Perko, Gorica, Trgovski dom

V mesnici Josipa Zobec
v Trstu ul. degli Apriari št. 5 (Skorklja-Sv. Peter)
dobi se:
Goveje meso I. vrste po K 1.20, 1.36
Teletina in jančje meso po K 1.80
Perutnina po zmernih cenah. - Postrežba na dom.
**Na novo odprta
trgovina jestvin
z mešanim blagom**
Trst, ulica Giulia šte. 74 (pod Scoglietto).
Podpisani naznanjam sl. občinstvu, da sem odprl prodajalnico jestvin ter domačih in inozemskih testenin, moke za potice iz najboljših mlinov, finega olja in mila, kakor tudi gnjati za Velikonočne praznike.
Priporočam se **Roman Roža.**

**Nova trgovina
izgotovljenih oblek
za gospode, dečke in otroke**
Enrico Rehak
rst, ulica Carducci 39 (nova hiša)
Blago fino in navadno. Izbira suknja za obleke. Hlače in jopiči za delavce. Velika izbira paletots, ranglana itd. itd.
Zaloga tu in inozemskih vin, špirita, likerjev in razprodaja na drobno in debelo
Jakob Perhanc
Trst, Via delle Acque št. 6
(Nasproti Café Centrale).

Velik izbor francoskega šampanjca, penečih dezer-mih italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux, Burgunder, renskih vin, Mesella in Chianti. Rum, konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec slivovec in brinjavec. Izdelki I. vrste, došli iz do-dolnih krajev. Vsaka naročba se takoj izvrši. Raz-pošilja se po povzetju. Ceniki na zahtevo in franko.
Razprodaja od pol litra naprej.

Brivo in frizer za dame
And. Rojic, Trst
Via Acquedotto 20.
Priporoča se gospodom za dobro in higijeno po-strežbo.
Damen se priporoča za moderno friziranje, glavopraja, barvanje i. t. d.
Vsakovrstna lačna dela se izvršujejo dobro in točno.

LOVRE BULIĆ, TRST
priporoča cenj. občinstvu svojo
gostilno „Brioni“
(»Trattoria Brioni«) z vrtom, pripravnim za sestanke in zabave prireditve.
Trst, via dell' Istria 16, oziroma cerkve sv. Jakoba).
Točijo se prvovrstna dalmatinska vina iz Omisla, črno, belo in opolo. Pivo »Adrija«, pelinkovac in marsala ter domača kuhinja in mrzla jedila. Gostilna: via del Rivo št. 9 s prodajo gorinavedenih pijač in mrzlih jedil.

in razno moderno blago za moške in ženske obleke
razpošilja po najnižjih cenah Jugoslovanske razpošiljalne
R. Stermecki v Celju 302 Štajersko
Pšite po glavni ilustr. cenik čez več tisk. stvari, kateri se v-akemu pošlje zastonj. Pri naročitih iz Srbije, Bolgarije, Nemčije in Amerike je treba denar naprej poslati

Dnevnik „Edinost“ v Trstu
je izdal in založil naslednje knjige:
1. »VOHUN«. Spisal I. F. Cooper. — Cena K 1.60.
2. »TRI POVESTI GROFA LEVA TOL-STEGA«. — Cena 80 vin.
3. »KAZAKI«. Spisal L. N. Tolstoj. Poslovenil Josip Knačič. — Cena K 1.60.
4. »PRVA LJUBEZEN«. Spisal I. Sjergiev-ič Turgijev. Poslovenil dr. Gustav Gregorin. — Cena 1 K.
5. »POLJUB«. Povest iz gorskega življenja češkega ljudstva. Spisala Karolina Světa. Poslovenil F. P. — Cena 80 vin.
6. »BESEDA O SLOVANSKEM OBRE-DNEM JEZIKU PRI KATOL. JUGO-SLOVANI«. (Malo odgovora na škofa Nagla poslovno parisko pismo v pouk slov. ljudstvu.) — Cena 80 vin.
7. »IGRALEC«. Roman iz spominov mladeniča. Ruski spisal F. M. Dostojevskij. Poslovenil R. K. — Cena K 1.60.
8. »JURKICA AGICEVA«. Spisal Ksaver Sandor-Gjalski. Prevel F. Orel. Cena K 2.—.
9. »UDOVICA«. Povest iz 18. stoletja. Napisal I. E. Tomič Poslovenil Stefan Klavš. Cena K 1.60.
10. »JUG«. Historični roman. Spisal Prokop Chocholoušek. Poslovenil H. V. Cena K 3.—.
11. »VITEZ IZ RDEČE HIŠE«. (Le Chevalier de Maisin rouge.) Roman iz časov francoske revolucije. Spisal Aleks. Dumas star. Prevel Ferenc Perhavec. — Cena K 2.50.

Zavarovalnice za govejo živino so uspeh delovanja naše družbe. Že leta 1898 je odbor pretresoval to nalogo in ustanovil prvo zavarovalnico v Bazovici. Težje so sledile one v Rojanu, pri Sv. Ivanu, na Opčinah, na Proseku, v Križu, v Lonjerju, v Trebčah in naposled v Škedenju. Dandanes delujejo še vse, razven one v Rojanu in pri Sv. Ivanu.

V letu 1901 kakor tudi 1910 je hotela družba napraviti še korak dalje in vse te zavarovalnice združiti v »Zvezo«, ki bi na eni strani slonela na medsebojni pomoči posameznih zavarovalnic, na drugi strani pa bi »Zveza« bila lažje dostopna državnim podporam.

S »Zvezo« bilo bi omejeno večkratno dokladanje zavarovalnice, ki je neobhodno potrebno v slučajih, ko zadevajo zavarovalnice večkratne nesreče. Toda načrt »Zveze« ni uspel deloma zbog separatizma posameznih zavarovalnic, ki se niso hotele priključiti, deloma zbog tega, ker vlada ni hotela potrditi pravil »Zveze«, češ, da ne odgovarja besedilu zakona, ki zahteva za ustanovitev »Zveze« najmanj dvajset zavarovalnic. Tej zahtevi v tržaški okolici naravno da ni mogoče ustreči.

Uporabo umetnih gnojil je družba že od začetka pospeševala ter razdala že velike množine tega blaga deloma brezplačno, deloma po znižani ceni svojim članom. Podpirala je one kmetovalce, ki so želeli napravljati poskuse z umetnimi gnojili v vinogradih in na travnikih in celo sama prirejela te poskuse. Povdarjati treba, da je edino le zaslug naša družba, če se je uporaba umetnih gnojil tako razširila v tržaški okolici.

Pri razdelitvi krme v suhih letih je s pomočjo državne podpore pomagala okoličanskim živinorejcem s senom in pozneje tudi z oljnatimi tropinami ter z otrobi in storila mnogo, da se uporaba močnih krm razširi tudi v naši okolici.

Vinogradništvo je kinetijska panoga, ki prihaja v področju družbe do skoro največje veljave, ker tri četrtine naših kmetovalcev smatra isto kot glavni dohodek svojega kinetijskega. Zato je morala tudi družba to upoštevati. Ob ustanovitvi družbe je vinogradništvo v tem okraju skoro propadlo, ker je trina uš vničila večino starih nasadov. Slo se je torej tu za prenovitev vinogradov na ameriški podlagi. Družba je v to svrhu napravila tri trtnice, in sicer v Sv. Križu, na Opčinah in v Lonjerju, v katerih je vzgajala kolči in bilje ameriških trt, ki jih je potem skozi mnogo let oddajala svojim članom brezplačno. Posebno treba obti prikljki s hvaležnostjo poudariti, da je predsednik G. Goriup dal zemljišče v obsegu 1600 kv sežnjav za trtnico na Opčinah za dobo desetih let brezplačno v uporabo. Da se vinorejci priučijo cepljenju, priredila je vsako leto cepilne tečaje. Da se novi vinogradi po možnosti racionalno napravijo, preskrbela je od vlade nagrade za take vzorne nasade.

Kakor se godi v drugih kronovinah, tako je hotela družba tudi tukaj preskrbeti okoličanskim vinogradnikom brezobrestna posojila za nove vinograde; toda delovanje v tej smeri je ostalo brez uspeha, ker tržaški deželni zbor ni hotel skleniti tozadevnega deželnega zakona.

Proti škodljivcem trte je družba pomagala vinogradnikom s tem, da jim je prepuščala v brezplačno uporabo žveplanike in škropilnice ter jim nabavljala deloma brezplačno, deloma po znižani ceni žveplo in modro galico.

Za pouk v vinarstvu je prirejela po okoličinski vinarke shode, na katerih so strokovnjaki v vinogradništvu poučevali domače vinogradnike o racionalnem gojenju trt.

V obrambo domačega vinogradništva je družba svoječasno storila primerne korake, da se odpravi zloglasna vinska klavzula; v to svrhu je 1900 l. sklicala protestne shode, na katerih se je zbranim vinogradnikom pojasnila ta krivična pogodba in so se sklenile primerne resolucije za odpravo iste.

Škoda, ki jo povzročajo razni ptiči v vinogradih in sadovnjakih v poletnem času, je za tukajšnje kmetovalce zelo občutljiva. Da se temu odpmore, je družba že nekočkrat storila potrebne korake pri namestništvu, ter prosila za nekatere svojih članov za dovoljenje, da smejo na svojih zemljiščih iste pokončevati. Toda lovski zakon je v tem oziru, ko se gre za koristi kmetovalca, neizpolnen in ne dovoljuje niti, da se kmetovalec in ne primeren način proti škodljivim ptičem.

Kletarstvo je družba podpirala s tem, da je prirejela kletarske tečaje, na katerih se naj naši ljudje upoznajo z istim pridelovanjem vina in ravnanjem z istim v kleti, da postane dobro in ostane pitno. Skušala je tudi ustanoviti v Sv. Križu kletarsko zadružno v namen boljšega pripravljanja tamšnjih vin, toda ta načrt je naletel na tako težave pri vinogradnikih, da ga ni bilo možno uresničiti.

Družba je uvidela potrebo po praktično izvežbanih kletarjih, ki bi naj postali nekaki pionirji umnega kletarstva v tržaški okolici. V ta namen je podeljevala podporo za obisk kletarskih tečajev na kmetijski šoli v Pazinu ter tim načinom izučila nekoliko posestnikov-vinogradnikov deloma v spodnji, deloma v zgornji okolici, ki so po zadobljeni praksi ostali na domu in uporabljali zadobljene nauke v domačem kletarstvu v spodbudo sosedov.

Železnato Kina-vino Serravallo

za bolehnne in rekonvalescente.

Provroča voljo do jedi, utrjuje želodec in ojačuje tudi organizem

Priporočeno od najslovesnih zdravnikov v vseh slučajih, kadar se je treba po bolezni ojačiti. — Odlikovano z 22 kolajnam na raznih razstavah in z nad 6000 zdravniškimi IZBORNI OKUS. spričevali. IZBORNI OKUS.

Lekarna Serravallo - Trst.

M. Aite nasledniki

Trst, ulica Nuova 38—38.

Priporočata cenjenim odjemalcem svoji veliki zalogi vsakovrstnega manufakturnega blaga za pomladno in poletno sezono po najnižjih cenah, da se ni bati največje konkurence. Se priporočata kot Slovenca

O. Milič F. Sušmelj.

Ljubljanska kreditna banka

podružnica v Trstu

Centrala: Ljubljana.
Podružnice: Split, Osijek, Sarajevo, Gorica in Celje.

ulica Gasparova 11.

Telefon: 5-12.

Magistrala je od Trsta od 9-12/2 in 2/2-5

Dolžniška glavica: K 8.000.000—

Rezervni zak. ad: K 1.000.000—

Izvršuje najboljše vse v bančno stroko spadajoče tranzakcije.

Vloge na knjižice 4% netto.

(rentni davek plača banka iz svojega).

vloge na tekoči in žiro-račun najboljše po dogovoru.

Sprejema borzna naročila za vse tu- in inozemske borze.

Brzjavni naslov: Ljubljanska banka.

!!! BIRMA !!!

Velika zaloga predmetov za birmo!

Pozor na ime! Leone Fano, zlatar na ime!

Trst, Passo S. Giovanni štev. 1 pod novimi podaljšanimi oboki Chiozze. - Filijalka v Poreču.

Zlata verižica z uro, dvojni pokrov, za dečke	od kron 68— dalje
Zlata verižica in srebrna ura, dvojni pokrov, za dečke	30—
Verižica čez prsi in zlata ura	75—
Verižica čez prsi in srebrna ura (tula)	45—
Srebrna verižica in ura	15—
Collier z zlatim obeskom za deklice	12—
Dolga verižica z zlatim obeskom, za deklice	25—
Dolga verižica in zlata ura z dvoj. pokrovom, za deklice	30—
Dolga verižica in zlata ura z nav. pokrovom za deklice	45—
Dolga zlata verižica in srebrna ura z dvoj. pokrovom	36—
Zlate zapetnice za deklice	14—
Uhani z dijamanti, vdelani v zlato, za deklice	25—

Bogat izbor uhano, prstanov, dijamantov, briljantov, srebrnine itd. itd. po ugodnih cenah. — Kupuje se zlato, srebro in dragocenosti proti izplačilu najvišjih dnevnih cen.

Najboljši čevlji
Trst, Piazza Carlo
Goldoni štev. 1
v hiši lista „Il Piccolo“.

K
12.50
15.50

Največja zaloga
čevljev
v Trstu
VSARI DAN NOVI
DOHODI.

TRGOVCI! PEKI!

Drože (kvass) iz odlikovane slovenske trgovine drož, so dosegle dosedaj vsepovsod najboljše sloves. Narodnjak naročate pri domači trgovici, ki vam postreže po konkurenčnih cenah. Priporočam J. J. SUBAN, Trst. Via Vasari 10. Telef. Nr. 26

Za birmo

naj noben slovenski boter ali botra ne zamudi obiskati slovenskega urarja in zlatarja

Alojzija Povh

TRST, Trg
Barriera 3.

kjer dobi najrazličnejše predmete za birmanska darila po zelo nizkih cenah. IZREDNA PRILIKA!

Velika zaloga vsakovrstnega pohištva Aleksander Levi-Minzi

(Trdnica ustanovljena leta 1874).

Trst, ulica Rettori štev. 1 (Piazza Rosario-Palata Maranzini).

GIULIO REDDERSEN

Trst, ulica Giosuè Carducci štev. 23
Telefon štev. 823.

Kirurško orodje, ortopedični aparati, moderci, umetne roke in noge, berglje, kilni pasi, elastični pasi in nogovnice, elektroterapevitične priprave, aparati za inhalacije.

Skladišče potrebščin za kirur. zdravljenja. Potrebščine iz gumija in neprod. r. blaga.

Kašljajočim otrokom in odraslim

zapisujejo zdravnik z najboljšim uspehom

THYMOMEL SCILLAE

pomočnik, ki razkroja in odločuje lez, lajša in pomirja dušljivi kašelj, odpravlja težkoše dušljivosti in zmanjšuje njih število. — Obvaruje dihalne organe in zmanjšuje sopenje toliko otrokom kot odraslim.

Ne sprejmite druga nadomestna sredstva! 1 steklenica 2-20 K. Po pošti franco ako se pošlje naprej 2-20 K. 3 steklenice ako denar naprej 7— K. 10 steklenic ako denar naprej za 20— K.

Izdelovanje in glavna zaloga

B. FRAGNERJA LEKARNA

c. kr. dvorni dobavitelj

Praga III., št. 203.

Pazite na ime izdelka, izdelovalca in na varstveno znamko.

Nobena kapljica

ne koristi tako želodcu, kot pristni želodčni liker

Blizu in daleč

Vse ga pozná,

Kdor ga ima!

Ima zdravje doma!

Zahtevajte pristni „FLORIAN“.

Zavračajte ponaredbe!

Edini dobavnik in založnik za Primorsko in Dalmacijo

VEKOSLAV PLESNIČAR

TRST - ul. Donizzetti št. 3 - TRST

Pristne orijentalne preproge

vsake velikosti in vsake razsežnosti, najfinije in najbogatejše antične in moderne orijentalne preproge, orijent. bronce in haremska vezanja dobavlja

M. GABAI, Trst Corso, Capo di Piazza štev. 2 (Palata Modello)

Sprejemajo se vsaka popravila preprog in stare preproge se zamenjavajo.

Mirodlinica in dišavarnica JOSIP PETORIČ

Trst: Centrala V. Acquedotto 19, tel. 23-69

Podružnice: Via Lazzaretto vecchio št. 32, Via Apiani št. 4 in Via Monturino (Rojan) 2. - Zaloga na debelo V. Lazzaretto vecchio 32 Medicinalne in tehnične lekarije. Specialiteta dišav in mila. — Toiletne potrebščine za gospe, gobe (direktni uvoz) i. t. d.

+ Gumi +

Izključna zaloga gum, predmetov tovarne Gard Frères. Specialiteta higijeničnih potrebščin. Dva-najserica K 1.80, 2.20 in 2.40. (Proti pošiljati tudi v znamkah — 80 stot. pošljem poštnine prosto 3 uzorce). — Tajne pošiljave.

Odlikovana pekarna in sladčičarna

MIKUSCH

Trst

Piazza San Francesco d'Assisi 7

Prodaja moka I vrste

sladčice in prepe-

cence (biskote) naj-

b ljših vrst, velika

izbira bombonov,

svež kruh trikrat

na dan izdelan z

električnim strojem.

Buteljke, fina desertna vina, dalmatinska in istrska vina z razprodajanjem, pivo v steklenicah. — Postrežba točna. : :

Dunaj - Dekliški zavod

JOWANOWITS

Nadaljevalna šola. Pripravnica za državne izpite. Privatni trgovskošolski poduk. Francozinja, Anglezinja. — Odlična in vestna vzgoja. — Skrbna postrežba. — Najboljša spričevala. — Častnikom popust. Dunaj VIII, Pfluggasse 5. Dohod. Lerchengasse. Velik vrt. — Udobna uredba. — Prospekti zastoj.

MILJAVAC ANTON

zaloga vina na Proseku štev. 131

priporoča p. n. občinstvu in gostilničarjem svojo najizbornejšo istrsko vino domačega pridelka iz Vrsara (Orsera)

Cena po dogovoru izven vsake konkurence.

Prodaje se od 1/2 hektolitra naprej.

Pohištvo se nabavi ceneje nego v vsaki drugi zalogi, v prodajalnici pohištva S. Brod, Squero Nuovo 7. I, ob strani pošne palače) — Moderne spalne sobe od K 320.— naprej. — Po dogovoru plačevanje na obroke.

Prodsje se od 1/2 hektolitra naprej.

Pohištvo se nabavi ceneje nego v vsaki drugi zalogi, v prodajalnici pohištva S. Brod, Squero Nuovo 7. I, ob strani pošne palače) — Moderne spalne sobe od K 320.— naprej. — Po dogovoru plačevanje na obroke.

Prodsje se od 1/2 hektolitra naprej.

Pohištvo se nabavi ceneje nego v vsaki drugi zalogi, v prodajalnici pohištva S. Brod, Squero Nuovo 7. I, ob strani pošne palače) — Moderne spalne sobe od K 320.— naprej. — Po dogovoru plačevanje na obroke.

Prodsje se od 1/2 hektolitra naprej.

Pohištvo se nabavi ceneje nego v vsaki drugi zalogi, v prodajalnici pohištva S. Brod, Squero Nuovo 7. I, ob strani pošne palače) — Moderne spalne sobe od K 320.— naprej. — Po dogovoru plačevanje na obroke.

Prodsje se od 1/2 hektolitra naprej.

Pohištvo se nabavi ceneje nego v vsaki drugi zalogi, v prodajalnici pohištva S. Brod, Squero Nuovo 7. I, ob strani pošne palače) — Moderne spalne sobe od K 320.— naprej. — Po dogovoru plačevanje na obroke.

Prodsje se od 1/2 hektolitra naprej.

Pohištvo se nabavi ceneje nego v vsaki drugi zalogi, v prodajalnici pohištva S. Brod, Squero Nuovo 7. I, ob strani pošne palače) — Moderne spalne sobe od K 320.— naprej. — Po dogovoru plačevanje na obroke.

Prodsje se od 1/2 hektolitra naprej.

Pohištvo se nabavi ceneje nego v vsaki drugi zalogi, v prodajalnici pohištva S. Brod, Squero Nuovo 7. I, ob strani pošne palače) — Moderne spalne sobe od K 320.— naprej. — Po dogovoru plačevanje na obroke.

Prodsje se od 1/2 hektolitra naprej.

Pohištvo se nabavi ceneje nego v vsaki drugi zalogi, v prodajalnici pohištva S. Brod, Squero Nuovo 7. I, ob strani pošne palače) — Moderne spalne sobe od K 320.— naprej. — Po dogovoru plačevanje na obroke.

Prodsje se od 1/2 hektolitra naprej.

Pohištvo se nabavi ceneje nego v vsaki drugi zalogi, v prodajalnici pohištva S. Brod, Squero Nuovo 7. I, ob strani pošne palače) — Moderne spalne sobe od K 320.— naprej. — Po dogovoru plačevanje na obroke.

Prodsje se od 1/2 hektolitra naprej.

Pohištvo se nabavi ceneje nego v vsaki drugi zalogi, v prodajalnici pohištva S. Brod, Squero Nuovo 7. I, ob strani pošne palače) — Moderne spalne sobe od K 320.— naprej. — Po dogovoru plačevanje na obroke.

Prodsje se od 1/2 hektolitra naprej.

Pohištvo se nabavi ceneje nego v vsaki drugi zalogi, v prodajalnici pohištva S. Brod, Squero Nuovo 7. I, ob strani pošne palače) — Moderne spalne sobe od K 320.— naprej. — Po dogovoru plačevanje na obroke.

Prodsje se od 1/2 hektolitra naprej.

Pohištvo se nabavi ceneje nego v vsaki drugi zalogi, v prodajalnici pohištva S. Brod, Squero Nuovo 7. I, ob strani pošne palače) — Moderne spalne sobe od K 320.— naprej. — Po dogovoru plačevanje na obroke.

Prodsje se od 1/2 hektolitra naprej.

Pohištvo se nabavi ceneje nego v vsaki drugi zalogi, v prodajalnici pohištva S. Brod, Squero Nuovo 7. I, ob strani pošne palače) — Moderne spalne sobe od K 320.— naprej. — Po dogovoru plačevanje na obroke.

Prodsje se od 1/2 hektolitra naprej.

Pohištvo se nabavi ceneje nego v vsaki drugi zalogi, v prodajalnici pohištva S. Brod, Squero Nuovo 7. I, ob strani pošne palače) — Moderne spalne sobe od K 320.— naprej. — Po dogovoru plačevanje na obroke.

Prodsje se od 1/2 hektolitra naprej.

Pohištvo se nabavi ceneje nego v vsaki drugi zalogi, v prodajalnici pohištva S. Brod, Squero Nuovo 7. I, ob strani pošne palače) — Moderne spalne sobe od K 320.— naprej. — Po dogovoru plačevanje na obroke.

Prodsje se od 1/2 hektolitra naprej.

Pohištvo se nabavi ceneje nego v vsaki drugi zalogi, v prodajalnici pohištva S. Brod, Squero Nuovo 7. I, ob strani pošne palače) — Moderne spalne sobe od K 320.— naprej. — Po dogovoru plačevanje na obroke.

Prodsje se od 1/2 hektolitra naprej.

Pohištvo se nabavi ceneje nego v vsaki drugi zalogi, v prodajalnici pohištva S. Brod, Squero Nuovo 7. I, ob strani pošne palače) — Moderne spalne sobe od K 320.— naprej. — Po dogovoru plačevanje na obroke.

Prodsje se od 1/2 hektolitra naprej.

Pohištvo se nabavi ceneje nego v vsaki drugi zalogi, v prodajalnici pohištva S. Brod, Squero Nuovo 7. I, ob strani pošne palače) — Moderne spalne sobe od K 320.— naprej. — Po dogovoru plačevanje na obroke.

Prodsje se od 1/2 hektolitra naprej.

Pohištvo se nabavi ceneje nego v vsaki drugi zalogi, v prodajalnici pohištva S. Brod, Squero Nuovo 7. I, ob strani pošne palače) — Moderne spalne sobe od K 320.— naprej. — Po dogovoru plačevanje na obroke.

Prodsje se od 1/2 hektolitra naprej.

Pohištvo se nabavi ceneje nego v vsaki drugi zalogi, v prodajalnici pohištva S. Brod, Squero Nuovo 7. I, ob strani pošne palače) — Moderne spalne sobe od K 320.— naprej. — Po dogovoru plačevanje na obroke.

(Dalie).

DI LONDRA

D KROŠEL - (prej M. Salarini)

Okusna izbira po-
vadno do najfinej-
Velika zaloga bla-
tere izdeluje mod-
nica. Eleganten k-
cenah. — NB. Se-
k svojim! — P

Eternit.

Skriptum

Eternit
Eternit

TOVARNA
LIUBOVIT HAT/NEK
VOGLJ. JARBUK
KOPALNICE AVSTRIJSKE
GUNAL IX

**ZAHTEVAJTE
VZORCE IN PROSPERTE**

Slaavno zastopstvo in zaloga V. JANACH
in drug. — TRST, Piazza delle Poste 4.

**Zaloga olja in
:: jesiha ::
mila in sveč ter vseh po-
trebščin za gospodnje
TRST - Via delle Acque 7
Važno: V prodajalni je ro-
sna shramba, v kateri
lahko perice odložijo cule.**

Birmanci! ALLA CITTA' DI LONDRA
Trst, ulica delle Poste št. 5 - IVO KROŠEL - (prej M. Salarini)

Okusna izbira pomladanskih oblek od navadne do najfinejše za gospode in dečke. Velika zaloga blaga za moške obleke, katere izdeluje moderna avtor. lastna krojačnica. Eleganten kroj po nizkih in poštenih cenah. — NB. Se ne izkorišča gaslo: Svoji k svojim! — POSTREZBA NA DOM!

Botri!

JADRANSKA BANKA

TRST, VIA CASSA DI RISPARMIO 5 (LASTNO POSLOPJE).

KUPUJE IN PRODAJA:
vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna
pisma, prioritete, delnice, srečke itd.
VALUTE IN DEVIZE.
PREDUJMI na vrednostne papirje in blago
ležeče v javnih skladiščih.
SAFE - DEPOSITS. **PROMESE.**
Brzjavi: JADRANSKA.

VLOGE NA KNJIŽICE

-- 4% --

od dneva vloge do dneva vzlaga.

Rentni davek plačuje banka iz

svojega.

OBRESTOVANJE VLOG

na tekočem in žiro-računu po

dogovoru.

FILIJALKE:

DUBROVNIK

KOTOR

LJUBLJANA

METKOVIČ

OPATJANA

SPLET

ŠIBENIK

ZADAR

AKREDITIVI, ČEKI IN NA

KAZNICE NA VSA TU- IN

INOZEMSKA TRŽIŠČA.

Živahna zveza s AMERIKO.

REMBOURSNI KREDITI.

PRODAJA SREČK

RAZREDNE LOTERIJE.

ESKOMPTUJE: srečke, devize in papirje.

Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni

izgubi, revizija zbiranja srečk itd. brezplačno.

STAVNI KREDITI REMBOURS-KREDITI

Krediti proti dokumentom ukrcanja.

BORZNA NAROČILA. **INKASO.**

Telefoni: 1463, 1793 in 2676.

ESKOMPT MENIO.

MENJALNICA.

URADNE URE: 9-12¹/₂, 2¹/₂-5.

POZOR! Opoldne in zvečer abonement. Zelo ugodno. Izborna kuhinja
in budjejeviško pivo (brez glavohola). - Zmerne cene.

Piazza della Caserma).

RESTAVRACIJA - HOTEL BALKAN

Tržaška posojilnica in hranilnica

Posojila dajo

na vknjižbo, po 5¹/₂%

na menice, po 6%

na zastave in

na amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru.

Eskomptuje trgovske menice.

Hranilne vloge

sprajema od vsakega, če tudi ni od in jih obrestuje po

4¹/₂%

Vedje stalne vloge in vloge na tekoči račun po dogovoru.

Rentni davek plačuje zavod sam. Vloga se lahko po eno krono.

Oddaja domače nabiralnice (hranilne puščice)

ima varnostne celice (safe deposits) za shrambo vrednostnih

listin, dokumentov in raznih drugih vredstov, popolnoma

varne proti vlonu in požaru, urejeno po najnovejšem načinu,

ter jo oddaja strankam v najem po nizkih cenah.

Stanje vlog nad 10 milijonov.

URADNE URE: od 9 do 12 desodine in od 3 do 5 popoldne

izpolnjuje se vsak delavnik ob uradnih urah.

Nikdar - do letos!

Ved rekupa vehikanske partije
(2000) možkih in otroških oblek, za-
morem prodati obleke po navadnih
cenah.

Moderne moške obleke od K 14 naprej

otroke " " " 8 "

oblečice za

otroke od 3-10 let " " 3 "

Velikanski izbor blaga za obleke

po meri.

(Zadnji uzeri od K 32 naprej.)

Velik izbor delavskih oblek, hlače

spodnjih srajc in drugega perila.

Vse po najzmernejših cenah

Alla città di Trieste

Trst, ulica G. Carducci št. 40.

GOSTILNA MAX

Trst, via Petronio št. 2, (pri novem trgu).

Toči se istrsko vino po 72 v., na dom po 64
vin., od 5 litrov naprej po dogovoru; opolo
po 96 vinar., domače črno po K 1.04 in
belo vino, dober kraški teran po K 1.20;
vipavsko vino in Dreherjevo pivo. Toči-
jo se tudi vsakovrstni likerji in žganje ter
kava. Kuhinja vedno pripravljena z gorki-
mi in mrzlimi jedili. - Postrežba solidna.

3 pari čevljev Kr. 10

Vsakemu čitatelju tega lista pošljemo tri pare mo-
ških ali ženskih čevljev ali rujavih čevljev z močno
prijetimi podplati za Kron 10. Onemu, ki naroči
6 parov, pošljemo 1 par zastoj. - Posiljate po
povzetju **HENRIK WEISZ**, Tovarna čev-
ljev Nagysallé Com. Bars (na Ogrskem).

Mehanična kleparska delavnica

za kovanske izdelke

Giusto Pilotti in Gius.

ustanovljena leta 1842. TEL. 15-25

Riva Pescatori št. 14

Specializacija: ladijske svetilke. Po-

soda in skatila te bele in kamno-

barvne pločevine.

Žlebovi, cavi in zidne obloge

z vsake anovi v kosih po 2m (brez zvezave).

Velika zaloga obuval

za moške, ženske in otroke

čevljarnica M. Koli

TRST

ul. G. Caprin 16, vog. ul. della Guardia 22.

Prezema naročila po meri in popravlja.

LASTNA DELAVNICA

Tangyes, najizvrstnejše motorje na bencin, plin, upojni plin in
motorje na nafto, sistem „Diesel“ stoječe in ležeče ustrojbe.
Lokomobile na bencin in paro. Prevzemajo delo indu-
strijskih tovarov kakor: Mlini za moke, stroji za
proizvajanje olja, tovarov ledu, stroji za ka-
menolome, stroji in tovarne za cement,
stroji in nameščenja za mizarstvo
obrt, centralno kurjavo, stroji
za drobljenje različnega
blaga, kemične to-
varne itd. itd.

Nameščenje
za električne raz-
svetljave in prenos mo-
či. Električna vzdigala za
osebe (lift), sistem Pedretti, kakor
tudi vzdigala za blago. Stroji za ko-
vaško in druge obrti. Moderne transmisije.
Sesalke in cavi vsake vrste. Skladišče vsakovrstnih
tehničnih potrebščin. Vsakovrstne cavi. Orodje in stroj
za poljedelstvo in preše za vino. Olje, zamah, pipe itd.
„Anduro“, najboljši in najcenejši pokrov hiš. ■ Pralarni in obisk mornikov zastoj.

Franz & Kranz, Trst Urad: ul. R. Marchionni 32.
prej Schnabl & Co. Succ.

Vinko Majdič, valjni mlin v Kranju

proizvaja najfinejše pšenične moke in krmne izdelke.

Zastopstvo in zaloga za Trst, Kras, Istro in Furlanijo

Umberto de Calò - Trst - Via Lazzaretto vecchio št. 17.

Telefon: 23-84. - Brzjavi: Umberto Calò - Trst.

FRANCESCO BEDNAR

TRST - ustanovljena l. 1878 - TRST

je preločila svojo

trgovino živalnih strojev

bikljev in pridevkov z mehnično delav-

nico vred iz ulice Ponterosso št. 4

v ulico Campanile št. 19